

Wijziging gemeentedecreet

Op 23 januari 2009 bekrachtigde de Vlaamse Regering het decreet tot wijziging van het gemeentedecreet (hierna het wijzigingsdecreet genoemd). Dat werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 4 februari 2009. Er liggen drie redenen aan de grondslag van dat decreet. Enerzijds moesten een aantal elementen uit het decreet van 19 december 2008 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (hierna het OCMW-decreet genoemd) worden doorgetrokken. Anderzijds waren bepaalde regelingen niet werkbaar waardoor er een aanpassing nodig was. Daarnaast werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om een aantal algemene technische en terminologische wijzigingen door te voeren. De inwerkingtreding van de meeste artikelen van dit wijzigingsdecreet wordt geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de inwerkingtreding van diverse bepalingen van het decreet van 23 januari 2009 tot wijziging van het gemeentedecreet, de uitvoering en inwerkingtreding van diverse bepalingen van het gemeentedecreet van 15 juli 2005 en de wijziging van diverse bepalingen betreffende personeel, financiën en organisatie van de gemeente (hierna het inwerkingtredingsbesluit genoemd). Dat besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 29 april 2009. De meeste artikelen van het wijzigingsdecreet treden in werking ofwel binnen de tien dagen na datum van bekendmaking van het besluit van de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad (vanaf 9 mei 2009) ofwel op 1 juli 2009. Als hiervan wordt afgeweken, wordt dat in de onderstaande toelichting uitdrukkelijk vermeld.

Vooreerst is het nuttig te wijzen op een aantal algemene wijzigingen die merkbaar zijn doorheen het gehele decreet. Zo wordt het begrip feestdag verruimd. Een feestdag omvat nu zowel de wettelijke feestdagen als de decretale feestdag (11 juli). Dat zal invloed hebben op de berekening van termijnen.

Tevens wordt er een bijkomende definitie gegeven van het begrip "bevolkingscijfer", namelijk een zesjaarlijkse vaststelling van het inwonersaantal. Deze nieuwe definitie wordt beschouwd als de algemeen geldende definitie voor het begrip bevolkingscijfer in het gemeentedecreet. De nieuwe definitie zal bijvoorbeeld invloed hebben op de gemeentelijke volksraadpleging (artikel 212 van het gemeentedecreet) en op voorstellen van burgers (artikel 200bis van het gemeentedecreet). De nieuwe definitie is echter wel niet automatisch van toepassing op de uitvoeringsbesluiten.

Hieronder volgt een overzicht van de voornaamste wijzigingen.

Gemeentebestuur

Organisatie en benoeming Gemeenschappelijke bepalingen

Akte van voordracht

Op het vlak van de verkiezing van de voorzitter en de schepenen en op het vlak van de benoeming van de burgemeester, zijn er drie wijzigingen die van belang zijn.

Enerzijds wordt er een bijkomende sanctie voorzien voor de verkozene die meer dan één akte van voordracht ondertekent. Zo mag die persoon niet meer het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (hierna het OCMW genoemd) vertegenwoordigen of namens het OCMW een mandaat bekleden in de ziekenhuizen als vermeld in het OCMW-decreet, in een

vereniging of vennootschap als vermeld in het OCMW-decreet of in andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen.

Anderzijds is het bijvoorbeeld ook zo dat, als er in de akte van voordracht een naam wordt vermeld, er ook een datum moet vermeld worden. Als er daarentegen een datum wordt vermeld, kan er ook een naam vermeld worden, maar dat is niet verplicht.

Daarnaast wordt nu ook verduidelijkt dat niet alleen in het geval van een ontslag van de voorzitter maar ook in het geval zijn/haar opvolger het mandaat niet opneemt, de eerstvolgende opvolger vroegt het mandaat van voorzitter opneemt.

Verhinderings

De gevallen van verhindering, die betrekking hebben op zowel de gemeenteraadsleden, de burgemeester als de schepenen, worden aangepast en uitgebreid.

Wijziging gemeentedecreet

Eenzijds wordt de periode waarbinnen men ouderschapsverlof kan nemen, aangepast. De termijn bedraagt nog steeds maximum 15 weken maar de termijn wordt gewoon met één week opgeschoven. Bovendien kan deze termijn met maximum twee weken worden verlengd ingeval van geboorte of adoptie van een meerling.

Anderzijds wordt er nu een bijkomend geval van verhindering voorzien, namelijk voor gemeenteraadsleden die omwille van palliatief verlof of verlof voor bijstand of verzorging van een zwaar ziek familielid tot en met de tweede graad of van een zwaar ziek gezinslid gedurende minimum 12 weken niet aanwezig wensen te zijn op de vergaderingen en vervangen willen worden.

Onverenigbaarheden

Deze wijziging heeft betrekking op de gemeenteraadsleden, de schepenen en de burgemeester.

Eén van de gevallen van onverenigbaarheid is de bloed- en aanverwantschap tot en met de tweede graad of echtgenoten. Vanaf 2 januari 2013 worden personen die een verklaring van wettelijke samenwoning, als vermeld in artikel 1475 van het Burgerlijk Wetboek, hebben afgelegd, gelijkgesteld met echtgenoten.

Raad voor Verkiezingsbetwistingen

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen krijgt een aantal nieuwe bevoegdheden. De raad zal nu ook uitspraak doen over geschillen

- die rijzen in verband met de vervanging van de schepenen en de voorzitter van de gemeenteraad;
- die rijzen in verband met de vertrouwenspersoon die een gemeenteraadslid, een schepen of een burgemeester zal bijstaan, met name in verband met de voorwaarden waaraan een vertrouwenspersoon en een gemeenteraadslid moeten voldoen;

gemeentehuis Moerbeke-Waas

- betreffende de stemopneming vermeld in artikel 212 van het gemeentedecreet. In dit artikel wordt bepaald dat, als er een bepaald minimum aantal inwoners hebben deelgenomen aan de volksraadpleging, er pas dan tot de stemopneming wordt overgegaan.

Er wordt nu ook expliciet bepaald dat er tegen de uitspraken van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen beroep mogelijk is bij de Raad van State.

Ontslag

Het gemeenteraadslid dat of de schepen die ontslag wenst te nemen, deelt dat nu schriftelijk mee aan de voorzitter van de gemeenteraad. Het gemeenteraadslid of de schepen blijft zijn mandaat uitoefenen tot zijn opvolger is geïnstalleerd behalve

als het ontslag het gevolg is van een onverenigbaarheid en behalve, maar enkel wat betreft de schepenen, als het gaat om de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, die van rechtswege schepen is overeenkomstig artikel 44, §3 van het gemeentedecreet. Kennisgeving aan de voorzitter volstaat dus om ontslag te nemen. Het ontslagnemend lid kan zijn ontslag niet meer intrekken eens die kennisgeving is gebeurd.

Als de voorzitter van de gemeenteraad zelf ontslag wenst te geven, dan deelt die dat op zijn beurt schriftelijk mee aan het gemeenteraadslid met de meeste anciënniteit.

Bijstand mandataris met een handicap

Een vertrouwenspersoon van een gemeenteraadslid met een handicap moet gekozen worden uit personen die de volle leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, legaal binnen de Europese Unie verblijven en zich niet bevinden in een situatie als vermeld in de artikelen 11 en 14 van het gemeentedecreet. Het is nu wel zo dat het verbod op bloed- en aanverwantschap, zoals vermeld in artikel 11 van het Gemeentedecreet, niet geldt ten aanzien van het lid met een handicap.

De controle op het feit of een vertrouwenspersoon al dan niet voldoet aan de voorwaarden, wordt uitgevoerd door de gemeenteraad. Beroep hier tegen is mogelijk bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Een gelijkaardige regeling is voorzien voor de schepenen of de burgemeester met een handicap.

Verzekeringen – Burgerlijke aansprakelijkheid

Wat betreft de verzekeringen, zijn er twee wijzigingen.

Enerzijds zal de gemeente nu een verzekering moeten afsluiten voor ongevallen van de gemeenteraadsliden, de schepenen of de burgemeester, overkomen in het kader van de normale uitoefening van hun mandaat.

Anderzijds zal de gemeente nu ook een verzekering moeten afsluiten om de burgerlijke aansprakelijkheid, inclusief rechtsbijstand, te dekken die persoonlijk ten laste komt van de gemeenteraadsliden bij de normale uitoefening van het mandaat. Deze verplichting bestond al voor de burgemeester en de schepenen. Voor de gemeenteraadsliden is de inwerkingtreding van deze bepaling echter voorlopig nog onbepaald. Voor de schepenen en de burgemeester was deze bepaling al in werking sinds 1 januari 2007.

Met betrekking tot de burgerlijke aansprakelijkheid, wordt er nu ook een bepaling opgenomen voor gemeenteraadsliden. De gemeente is namelijk burgerrechtelijk aansprakelijk voor de betaling van geldboeten waartoe een gemeenteraadslid wordt veroordeeld wegens een misdrijf begaan bij de normale uitoefening van het ambt. Hierop zijn twee uitzonderingen: in geval van herhaling en in geval van een persoonlijke inbreuk op de verkeersreglementering. De gemeente kan een regresvordering instellen ten aanzien van de veroordeelde gemeenteraadsliden ingeval van bedrog, zware schuld en lichte schuld die bij hen gewoonlijk voorkomt.

Voor de schepenen en de burgemeester worden de bepalingen met betrekking tot de burgerlijke aansprakelijkheid aangepast. De overheid is burgerrechtelijk aansprakelijk voor de handelingen van de burgemeester en de schepenen bij de normale uitoefening van hun mandaat. De mandataris is zelf enkel aansprakelijk voor bedrog, zware schuld of bij veelvuldige lichte schuld. Ook de regresvorderingen ten aanzien van de burgemeester of een schepen blijven beperkt tot deze gevallen. De gemeenten kunnen ook beslissen dat een mandataris slechts gedeeltelijk de schade waarvoor hij aansprakelijk is, moet vergoeden. Hetzelfde geldt voor de geldboetes waarbij de regeling, zoals die geldt voor gemeenteraadsliden, van overeenkomstige toepassing is.

Specifiek voor gemeenteraad

Installatievergadering

Uittredende gemeenteraadsliden blijven in functie tot enerzijds de geloofsbriefen van de nieuw verkozenen zijn onderzocht en anderzijds, en dat betreft een gedeeltelijke vernieuwing, tot de meerderheid van de gemeenteraadsliden is geïnstalleerd. Dat betreft een precisering tegenover vroeger.

De installatievergadering vindt nog steeds van rechtswege plaats op de eerste werkdag van de maand januari om 20 uur. Er wordt nu expliciet een definitie gegeven van een werkdag, namelijk elke dag van de week, behalve een zaterdag, een zondag, een wettelijke of een decretale feestdag. Er wordt nu ook expliciet in het gemeentedecreet opgenomen dat de verkozen gemeenteraadsliden door de gemeentesecretaris (in plaats van door de uittredende voorzitter) geïnformeerd moeten worden over datum, plaats en uur van de installatievergadering. Er wordt aanbevolen dat de gemeentesecretaris een overzicht geeft van de punten die dienen behandeld te worden (zoals die bepaald werden in de omzendbrief BB 2006/21) en dat deze punten openbaar gemaakt worden op dezelfde manier als de agenda van de gemeenteraad. De bijeenroeping gebeurt minimum acht dagen voor de installatievergadering. Het al dan niet tijdig versturen van de agenda heeft geen gevolgen op de rechtsgeldigheid van de beslissingen.

De eedaflegging ter gelegenheid van de installatie wordt ingevuld overeenkomstig de bepalingen opgenomen in de omzendbrief BB 2006/21. Dat houdt in dat, als de uittredende burgemeester de installatievergadering voorziet en herkozen is als gemeenteraadslid, hij de eed aflegt in handen van het oudste gemeenteraadslid behalve als iemand anders de eed heeft afgelegd als burgemeester. In dat geval legt hij de eed af in handen van de nieuw benoemde burgemeester.

Er wordt ook een regeling voorzien voor het geval de voorzitter van de gemeenteraad, degene die de voorzitter vervangt of degene die de eed afneemt van de voorzitter, nalaat de eed af te nemen van de verkozen gemeenteraadsliden en dat zowel tijdens de installatievergadering als op een later moment, na de installatievergadering.

Afstand van mandaat

Een verkozen gemeenteraadslid dat voor zijn installatie afstand wil doen van zijn mandaat, brengt hiervan de voorzitter van de gemeenteraad op de hoogte (voorheen was dat de gemeentesecretaris). Dat betekent in concreto dat dit ofwel de uittreedende voorzitter (ingeval van een algehele vernieuwing) ofwel de voorzitter van de gemeenteraad (ingeval dit voorvalt tijdens de legislatuur) zal zijn.

Verhindering

Een gemeenteraadslid, dat lid is van de Europese Commissie, kan zich laten verhinderen voor zover het gemeenteraadslid hier uitdrukkelijk om verzoekt. De verhindering duurt zolang het gemeenteraadslid het mandaat van lid van de Europese Commissie uitoefent.

Presentiegeld

De gemeente is nu verplicht over te gaan tot een aanvulling of vermindering van het presentiegeld op de wijze die de Vlaamse Regering bepaalt. De gemeentesecretaris gaat na of aan die voorwaarden is voldaan. Eens aan de voorwaarden is voldaan, moet de gemeente optreden. Het gemeentebestuur heeft hier geen appreciatiebevoegdheid in. De inwerkingtreding van deze bepaling is echter voorlopig nog onbepaald.

Eretitels

Er wordt nu expliciet opgenomen in het gemeentedecreet dat de gemeenteraad de eretitels toekent aan de gemeenteraadsliden.

Specifiek voor college van burgemeester en schepenen

Samenstelling college van burgemeester en schepenen

Als het college van burgemeester en schepenen (hierna het college genoemd) uit personen van hetzelfde geslacht bestaat, moet de procedure ingeschreven in arti-

kel 44, §4 van het gemeentedecreet (het college moet bestaan uit personen van verschillend geslacht), niet alleen een oplossing geven voor artikel 45, §3 van het gemeentedecreet (afzonderlijke verkiezing van de schepenen), maar ook voor artikel 45, §1 van het gemeentedecreet (verkiezing schepenen op basis van een gezamenlijke akte van voordracht).

Onverenigbaarheden

Artikel 12, §3 van het gemeentedecreet wordt van overeenkomstige toepassing gemaakt op leden van het college. Ingevolge dat artikel zal de schepen die, ondanks het feit dat hij kennis heeft van de oorzaak van het verval (i.e. de onverenigbaarheid), zijn mandaat blijft uitoefenen, strafbaar zijn.

Opvallen van het schepenmandaat

Ingeval een schepen zijn mandaat niet aanvaardt, van zijn mandaat vervallen wordt verklaard, als verhinderd wordt beschouwd, afgezet of geschorst is, ontslag heeft genomen of overleden is, werd er overgegaan tot een nieuwe verkiezing van een schepen binnen de twee maanden na het opvallen van het mandaat. Nu wordt er een bijkomende regeling voorzien voor het geval binnen de twee maanden na het opvallen van een mandaat en voor de overhandiging van de akte van voordracht, een bijkomend schepenmandaat opvalt. In beide gevallen kan op de akte van voordracht bepaald worden dat een of meer nieuw verkozen schepenen de rang innemen van degenen die ze vervangen.

Werking

Gemeenteraad

Agenda

Er wordt nu systematisch gesproken over een "toegelicht voorstel van beslissing" in plaats van over een toelichtende nota en de voorstellen van beslissing. Hierdoor

heeft men de mogelijkheid om ofwel nog steeds twee aparte stukken (de toelichtende nota en het voorstel van beslissing) op te stellen ofwel één stuk op te stellen (bij het ontwerp van beslissing moet dan ook ineens de grondige motivering worden bijgevoegd).

Als de gemeenteraad wordt bijeengeroepen op verzoek van een derde van de zittinghebbende leden of van het college, moet er nu voor elk punt op die agenda een toegelicht voorstel van beslissing aan de gemeentesecretaris bezorgd worden.

In spoedeisende gevallen moet de agenda 24 uur nadat hij is vastgesteld en uiterlijk voor de aanvang van de vergadering openbaar gemaakt worden op het gemeentehuis zodat het publiek er ten allen tijd kennis kan van nemen. De spoedeisendheid moet gemotiveerd worden maar kan niet ingeroepen worden wanneer deze het gevolg is van nalatigheid van het bestuur.

Vragen

Er wordt nu duidelijk bepaald dat, als gemeenteraadsliden (mondelijke en schriftelijke) vragen stellen aan de burgemeester en aan het college, zij niet verplicht zijn een toegelicht voorstel van beslissing te voegen bij de vraag.

Vergadering

De gemeenteraad kan al, ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze beraadslagen en beslissen als de gemeenteraad een eerste maal werd bijeengeroepen zonder dat het vereiste aantal leden aanwezig is en als er een tweede oproeping is gebeurd. Er kan uiteraard, zoals dat al gold vóór het wijzigingsdecreet, enkel beraadslaagd en beslist worden over onderwerpen die voor de tweede maal (voorheen derde maal) op de agenda voorkomen. Het zijn echter de gewone termijnen van oproeping die nu van toepassing zijn.

Als tijdens de besloten vergadering blijkt dat de behandeling van een punt in openbare vergadering moet worden behandeld, kan ofwel, ingeval van dringende noodzakelijkheid, de vergadering enkel met dat doel onderbroken worden, ofwel dit punt op de agenda van de eerstvolgende gemeenteraad worden opgenomen.

Voor elke benoeming tot ambten, elke contractuele aanstelling, elke verkiezing en elke voordracht van kandidaten, wordt tot een afzonderlijke stemming overgegaan. De regeling met betrekking tot de stemming wordt aangepast. Er wordt gesproken over aanstelling omwille van de conformiteit met de rechtspositieregeling en de overige bepalingen in het gemeentedecreet. Een statutair personeelslid wordt immers benoemd in zijn functie, een contractueel personeelslid wordt aangesteld in zijn functie, een raadslid wordt (bijvoorbeeld als lid van de algemene vergadering van het gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap) verkozen.

Notulering

Als de gemeenteraad bij spoedeisendheid werd samengeroepen, kan de gemeenteraad beslissen om opmerkingen toe te laten op de eerstvolgende vergadering.

Als de gemeenteraad het wenselijk acht, worden de notulen staande de vergadering opgemaakt en door de meerderheid van de gemeenteraadsleden en de gemeentesecretaris ondertekend. Deze bepaling heeft zijn nut onder meer op het einde van de bestuursperiode.

Verbodsbepalingen

Er zijn drie wijzigingen op dit vlak.

Eenzijds is er een wijziging op het vlak van de verbodsbepaling opgenomen in artikel 27, §1, eerste lid, 1° van het gemeentedecreet, met betrekking tot aangelegenheden waarin het gemeenteraadslid

een rechtstreeks belang heeft. Ten eerste wordt hierop nu een uitzondering voorzien, namelijk als het gaat om de verkiezing van de leden voor de raad voor maatschappelijk welzijn (artikel 11, §2 van het OCMW-decreet). In dat geval kunnen raadsleden stemmen ten gunste van een bloed- of aanverwant. Ten tweede wordt er nu ook een anomalie rechtgezet en wordt bepaald dat het verbod niet verder strekt dan tot bloed- en aanverwanten tot en met de tweede graad als het gaat om ontslagen.

Anderzijds worden er twee uitzonderingen opgenomen in artikel 27, §2, 3° van het gemeentedecreet. De eerste uitzondering is in geval van een schenking aan de gemeente of een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap. De tweede uitzondering is in de gevallen waarbij het gemeenteraadslid een beroep doet op een dienstverlening, aangeboden door de gemeente of door een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap, en ten gevolge hiervan een overeenkomst aangaat. Hieronder wordt bijvoorbeeld begrepen: strijkateliers, kinderopvang...

Daarnaast wordt nu ook bepaald dat, als een gemeenteraadslid zich bevindt in het geval van een verbodsbepaling om deel te nemen aan de bespreking of de stemming, het nu een verplichting is om dat punt tijdens de vergadering te behandelen. De vergadering kan niet gesloten worden vooraleer er over dat punt een beslissing is genomen door hetzij het punt effectief te behandelen en er een uitspraak over te doen, hetzij te beslissen om dat punt uit te stellen.

Rechten en plichten

Zowel de gemeenteraadsleden als alle andere personen die krachtens de wet of het decreet de besloten vergadering van de gemeenteraad (bijvoorbeeld een vertrouwenspersoon, de financieel beheerder, de gemeentesecretaris...) bijwonen, zijn verplicht tot geheimhouding.

Het inzage- en bezoekrecht van de gemeenteraadsleden wordt uitgebreid tot de autonome gemeentebedrijven van de gemeente.

Commissies

De evenredige verdeling van de mandaten over de fracties wordt gewijzigd.

Huishoudelijk reglement

Er worden een aantal elementen toegevoegd aan de lijst van de minimale bepalingen die moeten worden opgenomen in het huishoudelijk reglement.

College van burgemeester en schepenen

Notulering

Notulen moeten nu uiterlijk op dezelfde dag als de vergadering van het college volgend op de vergadering van het college waarop de notulen werden goedgekeurd, verstuurd worden aan de gemeenteraadsleden en dit op de wijze die bepaald is in het huishoudelijk reglement. Voorheen was bepaald dat notulen onverwijld moesten bezorgd worden.

OCMW-secretaris

De secretaris van het OCMW kan, als de voorzitter van de raad voor maatschappelijk dat wenst, op de vergaderingen van het college aanwezig zijn gedurende de bespreking van de punten waarvoor overeenkomstig artikel 270 van het OCMW-decreet advies moet worden ingewonnen bij het college.

Deontologische code

In principe is de deontologische code van de gemeenteraad van toepassing. Het college kan er ook voor opteren om zelf een deontologische code aan te nemen die minstens de deontologische code, zoals aangenomen door de gemeenteraad, omvat.

Berekening van termijnen

Als er geen akte of gebeurtenis is die de termijn doet ingaan, wordt de termijn berekend door terug te tellen vanaf de gebeurtenis die de termijn doet eindigen. De dag van de gebeurtenis die de termijn doet eindigen, is niet meer in de termijn inbegrepen. De termijn wordt dus met één dag verlengd. De dag van de verzending (i.e. per post) is niet in de termijn begrepen. De dag van de bezorging (i.e. per mail of per bode) is wel in de termijn begrepen. In de omzendbrief die toelichting geeft bij het wijzigingsdecreet, wordt dat geïllustreerd aan de hand van een voorbeeld.

Akten

Notulen

In principe vermelden de notulen van de vergaderingen van de gemeenteraad hoe elk lid gestemd heeft. Hierop wordt, naast de bestaande uitzondering (in geval van geheime stemming), nog een uitzondering aan toegevoegd, namelijk als het gaat om beslissingen genomen met unanimititeit.

Ondertekeningsbevoegdheid

Er wordt nu bepaald dat beslissingen, akten, verslagen en brieven van de financieel beheerder door hem worden ondertekend als ze specifiek betrekking hebben op de aan hem toevertrouwde taken.

Worden er bevoegdheden toevertrouwd of gedelegeerd aan personeelsleden, dan wordt automatisch ook de bijhorende ondertekeningsbevoegdheid gedelegeerd. Er wordt gesproken over "toevertrouwde" bevoegdheden om op die manier ook de bevoegdheden te vatten die zij door of krachtens de wet of het decreet hebben. Op die manier wordt vermeden dat bepaalde besturen vergeten de ondertekeningsbevoegdheid toe te kennen aan deze personeelsleden en op die manier een soepele werking belemmeren. De voorheen vermelde bepaling

opgenomen in artikel 182, §3 van het gemeentedecreet, valt dus onder die regeling.

Ingevolge de rechtspraak inzake de fiscale dwangbevelen, was het nodig een wijziging door te voeren inzake de ondertekening van deze dwangbevelen. Er wordt nu bepaald dat het dwangbevel, uitgevaardigd voor de invordering van schuldvorderingen, ondertekend wordt door de financieel beheerder en dat met behoud van de ondertekeningsbevoegdheid inzake de uitvoerbaarverklaring.

Delegatie ondertekeningsbevoegdheid

Zowel de burgemeester, de gemeentesecretaris als de voorzitter van de gemeenteraad kunnen hun bevoegdheid tot ondertekening (of tot medeondertekening) delegeren tenzij deze bevoegdheid betrekking heeft op de ondertekening van de notulen.

Briefwisseling aan de gemeente

De briefwisseling aan de gemeente wordt nu "geacht" te zijn gericht aan het college. Op die manier kan verkeerd gerichte briefwisseling niet beschouwd worden als zijnde niet bestaand (bijvoorbeeld in het kader van een gerechtelijke procedure). De briefwisseling wordt, behalve bij andersluidende beslissing, verstuurd naar het gemeentehuis. Er wordt uiteraard nog steeds een register van ingaande en uitgaande briefwisseling van welke aard ook aangelegd.

Bevoegdheden De gemeenteraad

Artikel 43, §2 van het gemeentedecreet, dat een opsomming bevat van de niet-delegeerbare bevoegdheden van de gemeenteraad, werd volledig herschreven.

Hieronder volgt een opsomming van de daarin gewijzigde bepalingen. De volgende bevoegdheden kunnen dus niet toevertrouwd worden aan het college:

Het vaststellen van de geconsolideerde jaarrekening.

De aanduiding in het organogram van de functies waaraan het lidmaatschap van het managementteam is gekoppeld (dat wordt explicieter opgenomen).

Deze bepaling, opgenomen in artikel 43, §2, 4° van het gemeentedecreet, moet samen worden gelezen met de artikelen 43, §2, 7° en 57, §3, 2° van het gemeentedecreet.

Het aanstellen en het ontslaan van de ombudsman alsook de sanctie of tuchtbevoegdheid naargelang het geval.

Met de ombudsman wordt bedoeld de persoon die aan het hoofd staat van de ombudsdienst.

Het goedkeuren van "het algemene kader van" het intern controlesysteem.

Het vaststellen van wat onder het begrip dagelijks bestuur moet worden begrepen.

De beslissingen die de wet, het decreet of het uitvoeringsbesluit uitdrukkelijk aan de gemeenteraad voorbehoudt.

Een toegewezen bevoegdheid is een bevoegdheid die men, uitdrukkelijk of stilzwijgend, aan een bepaald orgaan geeft. Een voorbehouden bevoegdheid is een bevoegdheid, waarvoor in de tekst is gesteld dat ze niet verder kan worden gedelegeerd.

Het stellen van daden van beschikking met betrekking tot onroerende goederen behalve voor zover de verrichting nominatief in het vastgestelde budget is opgenomen.

Deze bepaling moet samen worden gelezen met artikel 57, §3, 8° van het gemeentedecreet.

Het aangaan van dadingen.

Het vaststellen van de machtiging tot het heffen van de retributies en de voorwaarden ervan.

gemeentehuis Wevelgem

Door deze aanvulling van artikel 43, §2, 15° van het gemeentedecreet wordt de voorbehouden bevoegdheid van de gemeenteraad inzake het vaststellen van retributies versoepeld, zodanig dat de gemeenteraad nog enkel zelf moet beslissen over het kader en de bijzonderste voorwaarden van de retributie. Dat houdt onder meer de aanduiding van degene die de retributie verschuldigd is in, voor zover dat niet als vanzelfsprekend volgt uit de aard van de retributie, en de eventuele vaststelling van vrijstellingen of verminderingen. Het vaststellen van het tarief zelf en de bepaling van de wijze van inning kan voortaan aan het college worden gedelegeerd. Dat kan op zijn beurt, indien gewenst, verder delegeren. Hierdoor kan op een vlottere manier worden ingespeeld op veranderende omstandigheden.

De bevoegdheden vermeld in artikel 81, §2, eerste lid.

Dat betreft de mogelijkheid tot aanstelling van een waarnemend (adjunct-)gemeentesecretaris of een waarnemend financieel beheerder ter vervanging van de (adjunct-)gemeentesecretaris of de financieel beheerder.

De bevoegdheden van de gemeenteraad als vermeld in de artikelen 157 en 159, §3 en §4.

Dat betreft enerzijds het feit dat de gemeenteraad, zonder voorafgaande budgetwijziging, kan beslissen over de uitgaven die door dwingende en onvoorziene omstandigheden vereist zijn en anderzijds het feit dat de gemeenteraad de voorwaarden vaststelt waaronder het college het budgethouderschap kan delegeren.

De wijze van het ter kennis brengen van de beslissingen vermeld in artikel 51. Dat betreft de notulen van het college.

Het aanstellen en het ontslaan van de leden van de raad van bestuur van een autonoom gemeentebedrijf, de goedkeuring van de jaarrekening en het budget van een autonoom gemeentebedrijf, de beslissing tot ontbinding en vereffening van een autonoom gemeentebedrijf en het aanstellen van de gemeentelijke vertegenwoordigers in de algemene vergadering van een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm. Het vaststellen van wat onder het begrip dagelijks personeelsbeheer wordt begrepen.

De aan de gemeenteraad toegewezen bevoegdheden, vermeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking.

Het nemen van besluiten waarbij de financiële lasten van de opgenomen leningen worden herschikt door die lasten te spreiden over een langere periode.

Gezien de impact daarvan voor de toekomstige financiële ontwikkeling is het gewenst dat dit tot de bevoegdheid van de gemeenteraad behoort.

Dat artikel moet gelezen worden in samenhang met artikel 57, §3, 14°, b) van het gemeentedecreet.

Het college van burgemeester en schepenen

Artikel 57, §3, van het gemeentedecreet betreft een opsomming van bevoegdheden van het college. Hieronder volgt een opsomming van de gewijzigde bepalingen. Zo is het college o.m. bevoegd voor:

De daden van beheer over de gemeentelijke inrichtingen en eigendommen, binnende door de gemeenteraad "desgevallend" vastgestelde algemene regels. Alle daden van beheer behoren nog steeds, zoals voorheen, tot de bevoegdheid van het college. Als er geen algemene regels door de gemeenteraad

Wijziging gemeentedecreet

werden vastgesteld, heeft het college de volle vrijheid en kan ze zelf regels vaststellen. Als de gemeenteraad wel algemene regels vaststelde, moet het college handelen met respect voor die algemene richtlijnen. Maar de gemeenteraad heeft niet het recht om de draagwijdte van artikel 57, §3, 1° van het gemeentedecreet uit te hollen. Het is niet de bedoeling dat de gemeenteraad bepaalde daden van beheer voor zich kan houden (tenzij uitdrukkelijk aan de gemeenteraad toegevoegd in het decreet).

Dat het college de daden van beheer kan stellen sluit trouwens naadloos aan bij het budgethouderschap. Het college is immers hoofdbudgethouder.

De bevoegdheid om algemene regels vast te stellen is van delegatie uitgesloten.

Het aanstellen en het ontslaan van het personeel, alsook de sanctie- en tuchtbevoegdheid ten aanzien van het personeel, onverminderd de bevoegdheid van de gemeenteraad overeenkomstig artikel 43, §2, 7° en artikel 96, uitgezonderd het derde lid, en de gevallen waarin die bevoegdheid door of krachtens de wet of het decreet aan de gemeenteraad is opgedragen.

Nieuw is dat het college nu ook geen bevoegdheid heeft in geval van toepassing van artikel 96 van het gemeentedecreet (met uitzondering van het derde lid) en in de gevallen waarin de bevoegdheid aan de gemeenteraad is opgedragen.

Deze bepaling moet samen worden gelezen met de artikelen 43, §2, 4° en 7° en 96 van het gemeentedecreet.

De vaststelling van de wijze van gunning en de voorwaarden van overheidsopdrachten als het gaat om een opdracht die past binnen het begrip dagelijks bestuur vermeld in artikel 43, §2, 9°.

Artikel 43, §2, 9° van het gemeentedecreet bepaalt dat het vaststellen van wat onder het begrip dagelijks bestuur moet worden begrepen een bevoegdheid be-

treft van de gemeenteraad die niet verder kan gedelegeerd worden.

Beslissingen die de wet, het decreet of het uitvoeringsbesluit uitdrukkelijk aan het college voorbehoudt.

Het stellen van daden van beschikking ten eerste met betrekking tot roerende goederen en ten tweede met betrekking tot onroerende goederen voor zover de verrichting nominatief in het vastgestelde budget is opgenomen, met uitzondering telkens voor wat betreft het aangaan van de dadingen.

Deze bepaling moet samen gelezen worden met artikel 43, §2, 12° van het gemeentedecreet.

De vaststelling van de rooilijnen van de wegen, met inachtneming van de algemene plannen als dergelijke plannen bestaan.

Het voorheen opgenomen voorbehoud werd nu geschrapt.

Met de vaststelling van de rooilijnplannen wordt bedoeld dat het college belast wordt de rooilijn als bouwlijn op individuele aanvraag aan te geven. Het college moet zich daarbij houden aan het rooiplan. Voor gewone gemeentewegen berust de bevoegdheid tot vaststelling van het rooiplan bij de gemeenteraad. Voor de buurtwegen berust deze bevoegdheid bij de deputatie.

Beslissingen die aan het advies, de machtiging of de goedkeuring van een toezichthoudende overheid onderworpen zijn.

Het nemen van besluiten voor het aangaan van leningen voor een periode langer dan één jaar.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat het opnemen van het leningsbedrag een bevoegdheid is van de financieel beheerder en dit in het kader van zijn thesauriebeheer. Het thesauriebeheer omvat bijvoorbeeld beleggingen op ten hoogste een

jaar en het aangaan van kasfaciliteiten. Onder kasfaciliteiten dient eveneens verstaan te worden "leningen van minder of gelijk aan een jaar" (bijvoorbeeld kaskredieten, straight loans).

Het nemen van besluiten waarbij de financiële lasten van de opgenomen leningen worden herschikt door die lasten te spreiden over een kortere of gelijke periode.

Deze bepaling moet gelezen worden in samenhang met artikel 43, §2, 25° van het gemeentedecreet. Herschikkingen van leningen waardoor de aflossingstermijn toeneemt, zijn een voorbehouden bevoegdheid van de gemeenteraad. Herschikkingen van leningen waardoor de aflossingstermijn afneemt zijn een toegewezen bevoegdheid van het college. Deze bevoegdheid wordt niet uitgesloten in artikel 58 van het gemeentedecreet en kan dus worden gedelegeerd.

De vaste belegging van kapitalen voor een periode langer dan één jaar.

Hier worden de beleggingen bedoeld die een vaste looptijd hebben van minimum een volledig jaar of twaalf maanden (dus niet gekoppeld aan een boekjaar of een kalenderjaar). De beleggingen op minder dan één jaar behoren tot het thesauriebeheer en gebeuren dus door de financieel beheerder.

Het afsluiten van een afsprakennota, als vermeld in artikel 87 van het gemeentedecreet.

Artikel 58 van het gemeentedecreet wordt terminologisch en inhoudelijk in overeenstemming gebracht met artikel 52 van het OCMW-decreet, maar met dat verschil dat de wijzigingen mutatis mutandis werden aangebracht en medegelet op het feit dat een aantal bevoegdheden in dat verband toekomen aan de gemeenteraad en een aantal bevoegdheden toekomen aan het college.

De gemeentesecretaris krijgt uitdrukkelijk

de bevoegdheid om alle aan hem gedelegeerde bevoegdheden eventueel te laten uitoefenen door de adjunct-gemeentesecretaris. Dat betreft bijvoorbeeld de eventuele bevoegdheid tot het aanstellen en ontslaan van personeelsleden. In dat geval wordt de adjunct-gemeentesecretaris meteen ook de bevoegde tuchtoverheid voor de betrokken personeelsleden. Deze toevoeging betreft uitsluitend de naar de gemeentesecretaris gedelegeerde bevoegdheden. In andere gevallen, bijvoorbeeld de bevoegdheid inzake het dagelijks personeelsbeheer die door het gemeentedecreet rechtstreeks aan de gemeentesecretaris wordt toegewezen, bepaalt artikel 92 van het gemeentedecreet expliciet dat de gemeentesecretaris de uitoefening van deze bevoegdheid kan toevertrouwen aan de leidinggevende personeelsleden, aangeduid in het organogram. Hier is dus ook een delegatie aan de adjunct-gemeentesecretaris mogelijk.

Voorts werd er ook een wijziging aangebracht die specifiek betrekking heeft op de gemeentelijke context. Zo is er een bevoegdheidsvoorbehoud ingevoegd ten aanzien van artikel 159, §4 van het gemeentedecreet in verband met de districten.

Eveneens wordt het niet nuttig geacht om ook de bevoegdheden inzake de vaststelling van de wijze van gunning en de voorwaarden van overheidsopdrachten als de opdracht nominatief in het vastgestelde budget is opgenomen en de gemeenteraad de wijze van gunning en de voorwaarden niet zelf heeft vastgesteld, nog langer van delegatie uit te sluiten. De herschikkingen van leningen waardoor de aflossingstermijn afneemt, is een toegewezen bevoegdheid van het college. Deze bevoegdheid wordt niet uitgesloten in artikel 58 van het gemeentedecreet en kan dus eveneens worden gedelegeerd.

Dat artikel staat ook in relatie met het budgethouderschap.

Rechtspositie, tucht, aansprakelijkheid

Bepaling van de wedde van de burgemeester en schepenen

De wijze waarop de wedde van de burgemeester wordt bepaald, werd technisch aangepast om tot minder omslachtige en minder talrijke herberekeningen te moeten overgaan.

Compensatie voor "inkomensverlies"

De bestaande tekst werd uitgebreid en verduidelijkt. Het toekennen van een compensatie voor sommige vormen van inkomensverlies door het opnemen van een uitvoerend mandaat kan niet vrij door de gemeenteraad worden toegestaan of geweigerd. Als aan de voorwaarden is voldaan moet, op verzoek van betrokkene, ambtshalve worden overgegaan tot de gevraagde verhoging of verlaging van de wedde. Een aanvullende compensatie kan men alleen bekomen voor een inkomen dat men verliest zonder daar zelf voor te hebben gekozen: bijvoorbeeld compensatie van pensioenen waarvan de uitbetaling wordt geschorst door het aannemen van een mandaat is dus mogelijk; compensatie van het inkomensverlies dat men zou leiden omdat men ervoor kiest tijdens de uitoefening van het openbaar mandaat een of andere vorm van loopbaanonderbreking te nemen is niet mogelijk. De hier bedoelde aanvullende compensatie is alleen mogelijk in gemeenten met minder dan 50.000 inwoners. Het maximumbedrag van de aanvullende compensatie mag tenslotte nooit meer bedragen dan de wedde die betrokkene als burgemeester of schepenen zou krijgen in een gemeente van 50.000 inwoners.

De vervanger van een burgemeester of schepenen krijgt (soms) de wedde

De vervanger heeft recht op een wedde als hij vervangt gedurende minstens dertig opeenvolgende dagen. De vervanger krijgt dan de wedde van de afwezige. De afwezige burgemeester of schepenen verliest het recht op zijn wedde.

Cumulatieplafond

Om te bepalen of men het bestaande cumulatieve plafond (1,5 maal het bedrag van de vergoeding van een lid van het Vlaams Parlement) al dan niet overschrijdt, werd er een limitatieve lijst opgenomen van de vergoedingen waar men moet mee rekening houden (parlementslid, provincieraadslid, OCMW-raadslid, lid van sommige bestuursorganen...).

Personeel

In de hoofdstukken van het gemeentedecreet over de organisatie van de gemeentelijke diensten en over de rechtspositie van het gemeentepersoneel werden op een twintigtal plaatsen inhoudelijke aanpassingen en/of verduidelijkingen aangebracht.

Samenstelling managementteam en organogram gemeentelijke diensten

Aan de bestaande tekst van artikel 75 van het gemeentedecreet, met de bepaling dat de raad een organogram moet opstellen dat de organisatiestructuur van de gemeentelijke diensten en de gezagsverhoudingen aangeeft, werd nu toegevoegd dat de raad in het organogram ook de functies moet aanduiden waaraan het lidmaatschap van het managementteam is verbonden. Dat is in zekere zin een herhaling van een overeenkomstige al bestaande bepaling in artikel

96 van het gemeentedecreet, waar ook al werd bepaald dat het managementteam niet alleen bestaat uit de secretaris, in voorkomend geval de adjunct-secretaris, en in ieder geval de financieel beheerder, maar ook uit de personeelsleden die andere functies vervullen waaraan het organogram het lidmaatschap van het managementteam verbindt.

Daarnaast krijgt elke burgemeester voortaan uitdrukkelijk het recht om altijd te zetelen in het managementteam. Hij kan ook een van de schepenen aanduiden om hem te vervangen.

De raad is en blijft altijd de aanstellende overheid ten aanzien van de gemeentesecretaris, de eventuele adjunct-gemeentesecretaris en de financieel beheerder (artikel 43, §2, 7° van het gemeentedecreet). Voor de andere ambtenarenfuncties, die vermeld staan in het organogram als lid van het managementteam, is de raad eveneens de aanstellende overheid (artikel 96), maar die bevoegdheid kan de raad wel delegeren aan het college (artikel 43, §1). Hier wordt nu voortaan aan toegevoegd dat het college deze bevoegdheid niet verder kan delegeren aan de gemeentesecretaris (zie het gewijzigde artikel 58, tweede lid van het gemeentedecreet).

Gemeentesecretaris en financieel beheerder

Het bestaande gemeentedecreet bevatte al een algemene bepaling, in artikel 271, dat de gemeente en het OCMW beheersovereenkomsten kunnen sluiten, onder meer om beroep te kunnen doen op elkaars personeelsleden.

In artikel 76 van het gemeentedecreet wordt voortaan in concreto bepaald in welke gevallen de gemeente een beroep kan doen op het OCMW, voor het al dan niet tijdelijk uitoefenen door respectievelijk de OCMW-secretaris en de OCMW-

financieel beheerder van de ambten van gemeentesecretaris of gemeentelijke financieel beheerder.

In gemeenten met niet meer dan 20.000 inwoners kan, op basis van een beheersovereenkomst, zoals vermeld in artikel 271, het ambt van gemeentesecretaris eventueel worden uitgeoefend door de OCMW-secretaris.

In gemeenten met meer dan 5.000 inwoners en ten hoogste 20.000 inwoners kan op dezelfde wijze eventueel het ambt van financieel beheerder worden uitgeoefend door de financieel beheerder van het OCMW.

Het gaat hier dus niet om het cumuleren van twee arbeidsbetrekkingen. De OCMW-secretaris of de financieel beheerder blijven in dienst van slechts één enkele werkgever (in dit geval het OCMW), en ontvangen slechts één enkele wedde.

Bij een overschrijding van de bevolkingsgrenzen zoals voorzien in dit artikel, zijn er niet noodzakelijk gevolgen voor de secretaris of de financieel beheerder die op dat ogenblik in functie zijn. Zij kunnen hun functie blijven uitoefenen, zoals voorheen, tot hun loopbaan of hun functie in die gemeente eindigt. Met het akkoord van betrokkene kan daarvan worden afgeweken.

Bij een vacature van een ambt van gemeentelijk financieel beheerder worden de gewestelijk ontvangers voortaan vrijgesteld van de gemeentelijke diploma-eisen.

De secretaris en de financieel beheerder mochten, volgens het bestaande artikel 79 van het gemeentedecreet, nooit, zelf of door een tussenpersoon, enige daad van koophandel stellen.

Bij een zeer strikte interpretatie van de tekst bleek dat voor problemen te kunnen zorgen. Voortaan wordt het strikte verbod opgeheven voor daden van koophandel in het kader van een voorgelij, een cura-

tele over onbekwamen, of in het kader van opdrachten die in naam van de gemeente in private ondernemingen of verenigingen worden uitgevoerd.

De cumulatie van meerdere functies van secretaris of financieel beheerder bij gemeenten en OCMW's werd in de bestaande tekst van het gemeentedecreet beperkt tot de cumulatie van uitsluitend deeltijdse functies. Deze beperking werd opgeheven. Voortaan is cumulatie in theorie ook mogelijk bij het uitoefenen van een voltijdse functie.

Hier gaat het dus om zelfstandige functies die afzonderlijk moeten worden vacant verklaard en afzonderlijk ingevuld na een eigen wervingsprocedure per functie. Het "voorbehouden" van een bijkomende cumulfunctie, zonder een "open" wervingsprocedure, is dus niet mogelijk.

De regeling voor het aanduiden van een waarnemend gemeentesecretaris of een waarnemend financieel beheerder werd gewijzigd. De bestaande regeling bepaalde dat de raad bevoegd was om een waarnemer aan te duiden bij afwezigheid of verhindering. In spoedeisende gevallen werd het college bevoegd gemaakt, mits bekrachtiging van de aanstelling door de raad tijdens de eerstvolgende raadszitting. Aan deze regeling wordt nu toegevoegd dat een "gewettigd" afwezige secretaris of financieel beheerder tijdens de eerste drie dagen van zijn afwezigheid ook eventueel zelf een vervanger kan aanduiden, voor een, eenmaal verlengbare, periode van maximum zestig dagen. Het moet dan wel gaan om een door de raad erkende plaatsvervanger.

De duur van de periode waarbinnen er eventueel ook helemaal geen waarnemer kan worden aangesteld tijdens een afwezigheid van de secretaris of de financieel beheerder wordt van drie maanden verlengd tot honderd twintig dagen.

Zoals voorheen moeten de waarnemers in principe voldoen aan de "voorwaarden voor de uitoefening van het ambt dat zij waarnemen". Voor alle duidelijkheid wordt hier nu uitdrukkelijk toegevoegd dat dit niet betekent dat de waarnemer al moet geslaagd zijn voor een aanwervings- of een bevorderingsprocedure, en moet opgenomen zijn in een wervings- of bevorderingsreserve voor de waargenomen functie.

Van de algemene regel dat een waarnemer moet voldoen aan alle voorwaarden voor de uitoefening van het ambt dat hij waarneemt, kan slechts worden afgeweken als er bij de gemeente geen personeelslid is dat aan alle voorwaarden voldoet. Deze afwijkmogelijkheid is bovendien in de tijd beperkt tot maximaal zes maanden, eenmaal verlengbaar met een termijn van maximaal zes maanden. De vroegere termijn van zes maanden om het vacant geworden ambt opnieuw in te vullen kan voortaan eenmaal worden verlengd met een termijn van maximaal zes maanden, op voorwaarde echter dat op het einde van de eerste termijn van zes maanden de wervings- en/of bevorderingsprocedure is opgestart of als een intussen al afgewerkte procedure geen geslaagde kandidaat heeft opgeleverd.

De vervanging van een gewestelijk ontvanger, die de functie vervult van financieel beheerder, gebeurt op een andere wijze. De gewestelijk ontvangers zijn gewestambtenaren met een eigen rechtspositieregeling. Hun vervanging gebeurt onder de verantwoordelijkheid van de provinciegouverneurs.

Voor de gemeentesecretarissen werd in het gemeentedecreet ook nog de bepaling toegevoegd dat zij, en in voorkomend geval ook de adjunct-gemeentesecretaris, voortaan geen vakbondsafgevaardigde kunnen zijn in de lokale besturen van de gemeente waar zij zijn tewerkgesteld.

Begrip dagelijks personeelsbeheer

De gemeentesecretaris is volgens artikel 86 van het gemeentedecreet bevoegd voor het dagelijks personeelsbeheer, maar bepaalt niet zelf wat moet worden verstaan onder dagelijks personeelsbeheer. Dat is een bevoegdheid die de raad toekomt.

Voortaan wordt dit zeer uitdrukkelijk zo bepaald in artikel 86 van het gemeentedecreet. In artikel 43, §2, 23° van het gemeentedecreet werd bovendien de bevoegdheid om te bepalen wat onder het begrip dagelijks personeelsbeheer moet worden verstaan nu ook opgenomen in de lijst van de niet (aan het college) delegerbare bevoegdheden van de raad.

Pro memorie wordt er aan herinnerd dat de gemeentesecretaris de uitoefening van het dagelijks personeelsbeheer ook kan toevertrouwen aan bepaalde leidinggevende personeelsleden, wiens functies zijn aangegeven in het organogram (artikel 92 van het gemeentedecreet, zoals gewijzigd door artikel 60 van het wijzigingsdecreet).

Alle aangelegenheden met betrekking tot het personeelsbeheer, die de raad niet onderbrengt onder het begrip "dagelijks" personeelsbeheer, vallen onder de algemene volheid van bevoegdheid van de raad (artikel 42, §1 en artikel 43, §1 van het gemeentedecreet).

De personeelsbeheerstaken, die de raad op die wijze in principe aan zichzelf voorbehoudt, kunnen dan vervolgens wel op basis van artikel 43, §1 en artikel 57, §2 van het gemeentedecreet worden toevertrouwd aan het college, behalve in de gevallen opgesomd in artikel 43, §2 in het bijzonder artikel 43, §2, 4°, 7° en 23° van het gemeentedecreet (voor het optreden als aanstellende overheid van de (adjunct-)gemeentesecretaris, de financieel beheerder en de eventuele

ombudsman, voor het vaststellen van alle wijzigingen aan de rechtspositieregelingen van het personeel en, zoals vermeld, voor het bepalen van wat er bij het eigen bestuur onder het begrip dagelijks personeelsbeheer valt).

In de gevallen waarin er delegatie mogelijk is aan het college, kan het college zelf nog verder delegeren aan de gemeentesecretaris op basis van artikel 58 van het gemeentedecreet. De gemeentesecretaris kan dan vervolgens de hem door het college toevertrouwde bevoegdheden inzake personeelsbeheer verder delegeren, en toevertrouwen aan andere personeelsleden van de gemeente, behalve voor het optreden als aanstellende overheid (aanstellen, ontslaan en tucht), en dat op basis van artikel 58, derde lid van het gemeentedecreet.

Rechtspositie personeel gemeentelijke onderwijsinstellingen

Voor alle personeelsleden die werken in een gemeentelijke onderwijsinstelling kan worden afgeweken van de rechtspositieregeling voor het andere gemeentepersoneel. De afwijkingen kunnen niet willekeurig gebeuren, maar moeten in overeenstemming zijn met de regelingen voor de onderwijssector. Deze bepaling bestond, maar was qua terminologie beperkt tot het gemeentelijk onderwijzend personeel. Deze niet altijd even gemakkelijk interpreteerbare beperking valt dus weg.

Uitbreiding bevoegdheden adjunct-gemeentesecretaris

In de gevallen waarin de gemeentesecretaris bevoegd is gemaakt voor de aanstelling, het ontslag en de eedaflegging van personeelsleden, kan hij die bevoegdheid eventueel toevertrouwen aan de adjunct-gemeentesecretaris.

Ook de bevoegdheid van de gemeentesecretaris om naar aanleiding van de evaluatie de passende maatregelen te nemen met het oog op het verbeteren van de wijze waarop het betrokken personeelslid functioneert, kan de gemeentesecretaris delegeren aan de adjunct-gemeentesecretaris (artikel 114 van het gemeentedecreet).

Eedaflegging

De eed wordt in principe afgelegd in handen van de burgemeester. Deze kan zijn bevoegdheid delegeren aan een schepen of aan de gemeentesecretaris. Bij delegatie aan de secretaris kan deze verder delegeren aan een ambtenaar die lid is van het managementteam (dus eventueel ook aan de adjunct-secretaris).

Uitbreiding bestaande deontologische verbodsbepalingen

Er werd uitdrukkelijk toegevoegd dat de personeelsleden geen vergoedingen, wedden, toelagen, presentiegelden of andere tegenprestaties mogen ontvangen van de rechtspersonen waarin zij de gemeente vertegenwoordigen.

Een aantal verbodsbepalingen in artikel 27 en artikel 30 van het gemeentedecreet, die van toepassing zijn op de raadsleden, worden ook van toepassing gemaakt op alle personeelsleden. De personeelsleden mogen dus onder meer niet deelnemen aan de bespreking van aangelegenheden waarin zij of bepaalde bloed- of aanverwanten een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. De personeelsleden mogen verder onder meer rechtstreeks of onrechtstreeks geen overeenkomsten sluiten, of deelnemen aan overheidsopdrachten, ten behoeve van de gemeente of een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap.

Ombudsman

In een aantal artikelen wordt voortaan uitdrukkelijk melding gemaakt van de ombudsman, zonder dat dit betekent dat elke gemeente zelf een ombudsman moet in dienst hebben. Dit betreft dus geen verplichte decretale graad.

Als de gemeente zelf een functie van ombudsman instelt, dan is de gemeenteraad altijd de aanstellende overheid voor de ombudsman (artikel 43, §2, 7° van het gemeentedecreet). Dat moet de onafhankelijkheid van de ombudsman waarborgen. De evaluatie van die ombudsman gebeurt dan bijna op dezelfde wijze als de evaluatie van de gemeentesecretaris en de financieel beheerder. Het voor de evaluatie van de secretaris en de financieel beheerder verplichte extern rapport en verslag van het college zijn echter niet vereist voor de ombudsman (artikel 115 van het gemeentedecreet).

Tuchtprocedure statutaire personeelsleden

Aan de bestaande tuchtregeling werden een beperkt aantal inhoudelijke wijzigingen aangebracht. Zoals voorheen zijn de hoorzitting van het betrokken personeelslid en de zittingen waarop de getuigen worden gehoord niet openbaar, tenzij het betrokken personeelslid er zelf om verzoekt. Voortaan kan een getuige los daarvan zelf de beslotenheid van zijn getuigenverhoor vragen, ook als het personeelslid de openbaarheid van de hoorzitting heeft gevraagd.

De Beroepscommissie voor Tuchtzaken wordt voortaan uitdrukkelijk verplicht om de datum, waarop ze het tuchtdossier heeft ontvangen vanwege de tuchtoverheid van het bestuur, mee te delen aan die tuchtoverheid en aan de indiener van het beroep.

Planning en financieel beheer

De Vlaamse Regering heeft ervoor gekozen om het merendeel van de bepalingen die in het wijzigingsdecreet zijn opgenomen inzake planning en financieel beheer in werking te laten treden op 1 juli 2009. Voor de andere bepalingen zal de Vlaamse Regering nog op een later tijdstip de datum van inwerkingtreding bepalen.

Budget

Artikel 152 van het gemeentedecreet wordt in werking gesteld. Dit betreft de bepaling dat een gemeente enkel kan beschikken over voorlopige kredieten tot het budget van de gemeente is vastgesteld. De voorwaarden waaronder en de grenzen waarbinnen de gemeente kan beschikken over voorlopige kredieten zijn bepaald in artikel 14 van het Algemeen Reglement op de Gemeentelijke Comptabiliteit (hierna het ARGC genoemd).

Om de gemeenten de mogelijkheid te geven om over te gaan tot interne kredietaanpassingen treedt artikel 155 van het gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 89 van het wijzigingsdecreet, in werking. Tegelijkertijd voegt het besluit van de Vlaamse Regering in het ARGC een artikel 16bis in dat de interne kredietaanpassingen definieert. Deze uitvoeringsbepaling bevat de voorwaarden waaronder het college kan beslissen over de interne kredietaanpassingen. Hiermee bakent de Vlaamse Regering dus de bevoegdheid af inzake kredietaanpassingen tussen het college en de gemeenteraad.

Hiermee samenhangend wordt ook artikel 154 van het gemeentedecreet inzake de budgetwijzigingen, gewijzigd door artikel 88 van het wijzigingsdecreet, in werking gesteld.

Voor de budgetwijzigingen is nu decretaal vastgelegd dat voor de toezending van het ontwerp van budgetwijziging aan de leden van de gemeenteraad de gewone termijn van acht dagen van toepassing is. De regels over de manier van stemmen die gelden voor het budget gelden nu eveneens voor een budgetwijziging. Tengevolge hiervan wordt artikel 15 van het ARGC, met betrekking tot de begrotingswijzigingen, opgeheven.

Ook artikel 12 van het ARGC wordt opgeheven. Hierdoor moeten de ontwerpen van de begroting en de begrotingswijzigingen niet meer voor advies voorgelegd worden aan de begrotingscommissie.

Budgethouderschap

Bevoegdheden van de budgethouder

Volgens artikel 160 van het gemeentedecreet is de budgethouder bevoegd voor het aangaan van de verbintenissen, overeenkomstig het hem toevertrouwde budget. Tot op heden was hij daartoe bevoegd voor het voeren van de procedures voor opdrachten van aanneming van werken, leveringen of diensten en het toewijzen van de opdrachten. Voortaan is de budgethouder ook uitdrukkelijk bevoegd voor het bepalen van de wijze van gunnen en het vaststellen van de voorwaarden, behalve in de gevallen dat de opdracht niet behoort tot het dagelijks bestuur en niet nominatief in het budget is opgenomen.

Bij het verlenen van delegatie in het kader van artikel 58, eerste en derde lid, moeten het college en de gemeentesecretaris rekening houden met de delegaties die werden toegekend in het kader van budgethouderschap, zodat er hierover geen bevoegdheidsconflict kan optreden.

De nieuwe paragraaf 1bis van artikel 160 van het gemeentedecreet stelt, dat bij het vaststellen van de voorwaarden en

de wijze van gunnen, de gemeenteraad of het college kan bepalen dat, als een opdracht van aanneming van werken, leveringen of diensten waarvoor de raming paste binnen het voorzien budget, bij raadpleging van de mededinging het voorziene budget blijkt te overschrijden, de opdracht kan toegewezen worden, mits het college beslist de noodzakelijke verhoging van het betrokken krediet ter goedkeuring voor te leggen aan de gemeenteraad bij de eerstvolgende budgetwijziging. Deze bepaling is echter geen vrijgeleide voor kredietoverschrijdingen. Er moet dus met deze mogelijkheid zeer omzichtig worden omgesprongen.

Verantwoordelijkheden van de budgethouder

Overeenkomstig artikel 156 van het gemeentedecreet mag een verbintenis alleen maar door de bevoegde budgethouder worden aangegaan op grond van een goedgekeurde post die voorkomt op het budget of op grond van een voorlopig krediet. Op basis van de wijziging aan dat artikel zijn voortaan ook de leden van de gemeenteraad persoonlijk verantwoordelijk als ze in strijd hiermee verbintenissen aangaan.

Wat de ontvangstencyclus betreft, wordt nu duidelijk gesteld dat de budgethouder niet alleen verantwoordelijk is voor de facturatie van de opbrengsten, maar van alle te ontvangen bedragen die betrekking hebben op het hem toevertrouwde budget (artikel 160, §3 van het gemeentedecreet).

Voorafgaand visum

Toepassingsgebied

Het gemeentedecreet bepaalt in artikel 160, §2 voortaan uitdrukkelijk dat enkel de voorgenomen financiële verbintenissen die resulteren in een uitgaande nettokasstroom onderworpen zijn aan een voorafgaand visum van de financieel

beheerder. De vroegere formulering kon de indruk wekken dat ook de inkomende kasstromen aan het voorafgaand visum onderworpen waren, wat niet de bedoeling van de decreetgever was.

Delegatiemogelijkheid

De gemeenteraad kan nu, op eensluidend voorstel van de financieel beheerder, de bevoegdheid tot het toekennen van het voorafgaand visum delegeren aan een of meer personeelsleden die werken onder de verantwoordelijkheid van de financieel beheerder. Er moet hierbij uiteraard aandacht worden besteed aan de functiescheiding (artikel 160, §2 van het gemeentedecreet).

Vrijstelling van visum

Artikel 160, §2, derde lid van het gemeentedecreet, gewijzigd door artikel 93, 5° van het wijzigingsdecreet, bepaalt dat de gemeenteraad bepaalde categorieën van verrichtingen kan uitsluiten van de visumverplichting, binnen de perken vastgelegd door de Vlaamse Regering en na advies van de financieel beheerder. De Vlaamse Regering heeft deze perken gevoelig gewijzigd.

De categorieën die kunnen uitgesloten worden, zijn nu terug te vinden in artikel 10 van het uitvoeringsbesluit dat een artikel 55bis invoegt in het ARGC. Artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2006 wordt dus opgeheven.

Weigering visum

Als de financieel beheerder, bij gemotiveerde beslissing, aan een door een budgethouder voorgenomen verbintenis weigert zijn visum te verlenen, kan het college op eigen verantwoordelijkheid viseren. Het college kan de weigering door de financieel beheerder voortaan ook overrulen bij onvoldoende krediet (artikel 161 van het gemeentedecreet).

Financiële verrichtingen

Kasverrichtingen

De gemeentesecretaris kan nog steeds de kasverrichtingen opdragen aan een of meer personeelsleden van de gemeente. Dat wordt voortaan geregeld door artikel 100, §3 van het gemeentedecreet, waaruit blijkt dat de organisatie van de kasverrichtingen een onderdeel is van het interne controlesysteem. Aangezien §2 van dit artikel bepaalt dat het interne controlesysteem minstens moet beantwoorden aan de principes van functiescheiding is het niet toegelaten de kasverrichtingen toe te vertrouwen aan de financieel beheerder.

Niettegenstaande de financieel beheerder niet belast kan worden met de kasverrichtingen, blijft hij wel bevoegd voor het verlenen van kwijting (artikel 163, §1 van het gemeentedecreet). Dat is een logisch gevolg van zijn verantwoordelijkheid inzake het debiteurenbeheer.

Personeelsleden belast met de kas zijn rekenplichtig binnen de grenzen van de aan hun toevertrouwde bevoegdheid (artikel 163, §1 van het gemeentedecreet).

Het college kan nu ook, op eigen verantwoordelijkheid, bevelen om een betaling via de kas uit te voeren als deze zou geweigerd zijn. Voorheen was dat enkel mogelijk als de gemeentesecretaris of een door hem met betalingsverrichtingen belast personeelslid weigerde om een betalingsopdracht aan een financiële instelling te ondertekenen (artikel 163, §2 van het gemeentedecreet).

Opeisbare schulden

De nieuwe paragraaf 3 van artikel 163 van het gemeentedecreet legt opnieuw een decretale basis voor de zogenaamde ambtshalve uitgaven. Tengevolge hiervan is een gedeeltelijke opheffing noodzakelijk van artikel 139 van de Nieuwe

Gemeentewet. Tevens wordt artikel 71 van het ARGC opgeheven en vervangen door een nieuwe bepaling met betrekking tot de opeisbare schulden. In dit artikel worden de personen opgesomd wiens opeisbare schulden in mindering kunnen worden gebracht van de rekeningen van de gemeente.

Invoering van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen

De in artikel 94, tweede lid van het gemeentedecreet opgenomen regeling betreffende het eventueel uitvaardigen van een dwangbevel is verduidelijkt en uitgebreider en nauwkeuriger uitgewerkt.

Het dwangbevel betreft de invoering van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, waarbij dat begrip ruimer moet worden begrepen dan het invorderen van retributies. Ook voor bijvoorbeeld huurgelden en pachten en op het eigendomsrecht gevestigde inkomsten (bv. de verkoop van roerende goederen)... kan dat dwangbevel worden gehanteerd en kunnen derhalve niet-fiscale schuldvorderingen op de in dit artikel voorgeschreven wijze worden ingevorderd. Het uitvaardigen van een dwangbevel voor de invoering van de boetes, opgelegd in het kader van de wet op de gemeentelijke administratieve sancties, valt echter niet onder de toepassing van artikel 94, tweede lid van het gemeentedecreet.

Om de burger te beschermen tegen dat dwangbevel wordt in een uitvoerbaarverklaring voorzien. Het dwangbevel kan bestreden worden bij middel van het aantekenen van een oneigenlijk verzet, dat een behandeling van de grond van de zaak mogelijk maakt.

Financiële rapportering

Voortaan bepaalt het gemeentedecreet dat de tussentijdse financiële rapportering minimaal slechts jaarlijks moet gebeuren.

Dat is een versoepeling t.o.v. de vroegere bepalingen (artikelen 165 tot en met 168 van het gemeentedecreet).

Het personeelslid dat instaat voor de praktische uitvoering van het budgethouderschap dat toegekend werd aan een wijkcomité of burgerinitiatief moet nu ook minstens eenmaal per jaar rapporteren over de uitvoering van het budgethouderschap aan het college (artikel 167 van het gemeentedecreet).

Artikelen die niet in werking treden op 1 juli 2009

Voor een aantal artikelen heeft de Vlaamse Regering nog geen datum van inwerkingtreding bepaald. Het betreft hier bepalingen die een aanpassing hebben aangebracht aan artikelen van het gemeentedecreet die zelf nog niet in werking werden gesteld.

Meerjarenplan

In artikel 146, §1 van het gemeentedecreet wordt de looptijd van het meerjarenplan in overeenstemming gebracht met het huidige voorstel van het planlastendecreet, dat stelt dat de beleidscyclus start in het tweede jaar volgend op de gemeenteraadsverkiezingen en afloopt op het einde van het jaar na de daaropvolgende verkiezingen. Tevens zijn de regels omtrent de wijze van stemmen door de gemeenteraad over het meerjarenplan en de aanpassing van het meerjarenplan vastgelegd. Voorheen was dat niet geregeld (artikelen 82 en 83, 3° van het wijzigingsdecreet).

De wijziging aan artikel 147 van het gemeentedecreet maakt het voortaan mogelijk dat de jaarlijkse aanpassing van het meerjarenplan niet langer per se in de loop van het vierde kwartaal moet gebeuren. De gemeenten krijgen zo meer operationele vrijheid wat de werkzaamheden inzake de planningsdocumenten betreft.

De bepalingen over de aanpassing van het meerjarenplan op het einde van de termijn van het meerjarenplan zijn in overeenstemming gebracht met de nieuwe looptijd van het meerjarenplan. Dat houdt in dat de aanpassing van het meerjarenplan facultatief is bij de vaststelling van het budget voor het eerste volledige financiële boekjaar van de zesjaarlijkse periode waarvoor de nieuwe gemeenteraad is verkozen. Voor de financiële nota wordt vanaf het voorlaatste boekjaar van de zesjaarlijkse periode waarop het meerjarenplan betrekking heeft, bepaald dat de jaarlijkse aanpassing ook een actualisering inhoudt voor de drie volgende financiële boekjaren. Aldus moet de financiële nota vanaf die aanpassing een financiële planning voor minstens twee boekjaren van de volgende zesjaarlijkse periode weergeven.

Budget

De omschrijving van het begrip exploitatiebudget in artikel 151, §2 van het gemeentedecreet is aangepast en in lijn gebracht met de omschrijvingen van respectievelijk het liquiditeitsbudget en het investeringsbudget. Tevens is de expliciete verwijzing naar de kosten en uitgaven die op basis van andere regelgeving ten laste van de gemeente worden gelegd uit de tekst weggelaten. Dat neemt niet weg dat elke kost of uitgave waarvan vaststaat dat de gemeente ze moet dragen in het budget moet worden opgenomen.

Kascontrole

De minimale frequentie van de kascontrole door de externe auditcommissie is verlaagd van twee naar één keer per jaar. Enkel in geval van een tekort te wijten aan onregelmatigheden moet de externe auditcommissie nog een aanvullend rapport van de verificatie opstellen. Voorheen was dat voor elk tekort, hoe miniem ook.

In het geval de kas van een rekenplichtige een overschot of een tekort vertoont, moet er voortaan een kascontrole uitgevoerd worden door een personeelslid van de gemeente dat daartoe aangewezen is door de gemeenteraad. Om te vermijden dat er voor elk klein verschil een administratieve procedure moet opgestart worden, kan in het interne controlesysteem worden vastgelegd dat er bij een kasverschil dat een bepaald gering bedrag niet overtreft en dat bij eenzelfde rekenplichtige slechts uitzonderlijk wordt vastgesteld, er geen kascontrole hoeft te gebeuren. Op basis van zijn bevoegdheid tot vaststelling van het algemeen kader van het interne controlesysteem kan de gemeenteraad er voor zorgen dat deze grenzen redelijk blijven (artikel 169 van het gemeentedecreet).

Participatie burger

Op het vlak van de klachtenbehandeling, wordt de lijst van de wijzen waarop een gemeente een ombudsdienst kan oprichten, aangepast. Enerzijds zullen de modaliteiten waaronder een ombudsdienst kan opgericht worden via een overeenkomst met de Vlaamse Ombudsdienst, nu niet meer nader bepaald worden. Anderzijds kan er nu ook een ombudsdienst worden opgericht in samenwerking met het OCMW. Daarnaast wordt nu ook in de mogelijkheid voorzien om een ombudsdienst op te richten in het kader van een intergemeentelijksamenwerkingsverband (voorheen was dat enkel beperkt tot het kader van de interlokale vereniging). Er wordt tevens een nieuwe functie ingevoerd, namelijk de ombudsman, die aan het hoofd staat van de ombudsdienst.

Voor wat betreft de voorstellen van burgers, zal de gemeente (en niet meer het college in het bijzonder, zoals voorheen het geval was) nagaan of aan de vereiste voorwaarden is voldaan.

Verzoekschriften kunnen nu ingediend worden bij de organen van de gemeente, dat wil zeggen bij de gemeenteraad, de voorzitter van de gemeenteraad, het college... Voorheen was dat beperkt tot de gemeenteraad. Diezelfde organen zullen ook overgaan tot het eventuele gehoor.

Op het vlak van de gemeentelijke volksraadpleging, wordt er nu een expliciete regeling opgenomen voor het geven van volmachten. Op die manier wordt aansluiting gezocht bij artikel 42bis van de Gemeentekieswet. De inwerkingtreding van deze bepaling is echter afhankelijk van de totstandkoming van een besluit van de Vlaamse Regering.

Gemeentelijke verzelfstandigde agentschappen

Gemeentelijke intern verzelfstandigde agentschappen

Het hoofd van een intern verzelfstandigd agentschap (hierna IVA genoemd) is nu niet meer bevoegd voor de gerechtelijke vertegenwoordiging, zijnde de vertegenwoordiging voor een rechtbank of een rechtcollege. Hij is wel nog bevoegd voor de buitengerechtelijke vertegenwoordiging.

Er is ook een wijziging op het vlak van zijn taak als budgethouder voor het budget van de IVA. De personeelsleden, aan wie deze bevoegdheid inzake het budgethouderschap werd gedelegeerd, kunnen de delegatie niet meer weigeren als hun functieomschrijving erin voorziet.

Gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen

Onverenigbaarheden

Er is een aanpassing van artikel 229, 4° van het gemeentedecreet. Door die wijziging wordt de onverenigbaarheid nu beperkt tot de personen die op commerciële wijze of met een winstoogmerk activiteiten uitoefenen in dezelfde beleidsdomeinen als het agentschap. Hetzelfde geldt voor de werknemers en de leden van een bestuurs- of controleorgaan van die personen. Voor personen die actief waren in de non-profit sector leidde de vroegere bepaling immers tot problemen omdat de vroegere bepaling kon verhinderen dat bijvoorbeeld een werknemer van een sportvereniging in een gemeentelijk agentschap kon zetelen. Het zijn nochtans vaak deze mensen die voor het bestuur van een gemeentelijk agentschap een grote meerwaarde kunnen hebben.

Het autonoom gemeentebedrijf

De manier waarop de raad van bestuur van het autonoom gemeentebedrijf wordt samengesteld, wordt aangepast.

De verbodsbepalingen voor een bestuurder worden in overeenstemming gebracht met artikel 27 van het gemeentedecreet.

Voor autonome gemeentebedrijven die onderworpen zijn aan de bepalingen vermeld in boek IV, titel VII, hoofdstuk II, van het Wetboek van Vennootschappen, zal de controle op de financiële toestand, op de jaarrekening en op de regelmatigheid van de verrichtingen uitgevoerd worden door één of meerdere commissarissen, benoemd door de raad overeenkomstig artikel 130 van het Wetboek van Vennootschappen. De inwerkingtreding van dit artikel 240 van het gemeentedecreet is echter nog onbepaald.

Er wordt een afwijkende regeling voorzien inzake boekhouding, inventaris en jaarrekening voor autonome gemeentebedrijven die als "onderneming" worden beschouwd op grond van de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding van de ondernemingen.

Autonome gemeentebedrijven die onderworpen zijn aan de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen, zullen een boekhouding moeten voeren en de inventaris en de jaarrekening moeten opstellen overeenkomstig de regels die volgen uit artikel 92 tot en met 96 van het Wetboek van Vennootschappen en uit het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van Vennootschappen. De Vlaamse Regering kan wel aanvullende regels opleggen inzake het voeren van de boekhouding en het opstellen van de jaarrekening.

De Vlaamse Regering kan vrijstelling verlenen van het voeren van de gemeentelijke boekhouding aan alle autonome gemeentebedrijven die onderworpen zijn aan een welbepaalde sectorale boekhoudwetgeving. De Vlaamse Regering zal oordelen of de sectorale boekhoud- en rapporteringregels evenwaardig zijn met deze opgelegd aan de gemeentebesturen op basis van het gemeentedecreet. Op die manier wordt vermeden dat autonome gemeentebedrijven twee volwaardige boekhoudingen zouden moeten voeren en twee jaarrekeningen zouden moeten opstellen.

De raad van bestuur moet nu jaarlijks, uiterlijk op 31 mei (in plaats van 30 maart), de jaarrekening van het voorbije boekjaar ter goedkeuring voorleggen aan de gemeenteraad.

Het gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm

De regels die gelden bij de voordracht door de gemeente van de leden van de raad van bestuur, worden aangepast. Het is nog steeds zo dat de voordracht

voor elke fractie een vertegenwoordiging waarborgt maar hier worden nog een aantal regels aan toegevoegd zoals die ook gelden voor de samenstelling van de raad van bestuur van het autonoom gemeentebedrijf.

Bestuurlijk toezicht

Kennisgevingen

De bepaling dat de brieven aan de gemeenteoverheid gericht moeten worden, naargelang het geval, aan de gemeentesecretaris of aan de raad van bestuur van het autonoom gemeentebedrijf, wordt geschrapt. Met andere woorden, vanaf nu geldt met betrekking tot de briefwisseling, de gewone regeling opgenomen in artikel 189 van het gemeentedecreet.

Lijsten

De lijst met de beknopte omschrijving van de besluiten van de gemeenteraad liggen nu gedurende minimum twintig dagen (in plaats van voorheen tien dagen) vanaf de dag van de verzending aan de provinciegouverneur ter inzage van het publiek.

De lijst van de inzendingsplichtige besluiten wordt aangepast en uitgebreid.

Schorsing en vernietiging

De termijn waarover de Vlaamse Regering nu beschikt om een besluit rechtstreeks te vernietigen, is de termijn waarover de provinciegouverneur beschikt om tot schorsing over te gaan (dus dertig of vijftig dagen). Deze termijn wordt wel vermeerderd met twintig dagen als er een klacht ontvangen werd of als er aangetekend een klacht verstuurd werd tijdens de daartoe voorziene toezichttermijn.

Als er een aangetekende klacht wordt verstuurd aan de toezichthoudende overheid, zal de termijn nog steeds gestuit worden. De nieuwe termijn vangt aan bij het binnenkomen van de klacht.

Voorheen werd bepaald dat de toezichttermijn opnieuw ingaat op de derde dag die volgt op de verzending van de gevraagde documenten.

Ingeval van schorsing, beschikt de gemeenteverheid nu over zestig dagen (in plaats van honderd dagen), ingaand op de derde dag die volgt op de verzending (in plaats van volgend op de dag van de verzending) van het schorsingsbesluit aan de gemeente, om hierover een beslissing te nemen. Ingeval van rechtvaardiging of aanpassing, beschikt de Vlaamse Regering over dertig dagen (in plaats van vijftig dagen) om tot vernietiging over te gaan.

Een besluit dat niet langer vatbaar is voor schorsing of vernietiging, wordt geacht wettig te zijn.

Beroep bij Raad van State

Ingeval van stuiting van de termijn om beroep in te stellen bij de Raad van State, zal de toezichthoudende overheid de indiener van de klacht nu per aangetekende brief op de hoogte moeten brengen van het gevolg dat aan de klacht wordt gegeven. De stuiting van de termijn zal duren tot de indiener van de klacht de aangetekende verzending heeft ontvangen. Deze aangetekende verzending moet eveneens de beroepsmogelijkheden bij de Raad van State vermelden. Als dat niet wordt vermeld, zal dat een invloed hebben op de verjaringstermijn.

Samenwerking met OCMW

De bepaling dat de gemeenteraad alleen kan beslissen over bepaalde gelegenheden als ze vooraf voor advies zijn voorgelegd aan de raad voor maatschappelijk welzijn, blijft bestaan. Maar nu is het zo dat de raad voor maatschap-

pelijk welzijn er toe gehouden is om binnen een bepaalde termijn advies uit te brengen. Als dat niet gebeurt binnen de voorgeschreven termijn, kan er aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan. Dat moet dan wel vermeld worden in het overwegende gedeelte van de beslissing.

Overgangsbepaling en inwerkingtreding

Eenzijds wordt de overgangsbepaling voor de gemeentelijke externe verzelfstandiging, opgenomen in artikel 310 van het gemeentedecreet, aangepast. Door de wijziging moeten zij hun werking en statuten uiterlijk op 1 januari 2013 in overeenstemming hebben gebracht met het gemeentedecreet. Zij die hun werking en statuten in overeenstemming brengen met de bepalingen van het gemeentedecreet, zullen in principe vanaf de dag die volgt op de ontvangst van de goedkeuringsbeslissing onderworpen zijn aan de bepalingen van titel IV van het gemeentedecreet. Dat heeft voor gevolg dat als zij dit nog doen voor de uitvoeringsbesluiten inzake planning en financieel beheer in werking zijn getreden, zij vanaf dan onderworpen zouden zijn aan de bepalingen van het ARGC of met andere woorden aan de zogenaamde Nieuwe Gemeentelijke Boekhouding. De artikelen 228 (formele motivering en openbaarheid van bestuur), 229 (verbod tot aanwijzing of voordracht) en 230 (terbeschikkingstelling middelen, infrastructuur en personeel) zijn echter nog steeds onmiddellijk op hen van toepassing. Om echter te vermijden dat deze gemeentebedrijven kort na elkaar tweemaal hun boekhouding en rapportering moeten omvormen, mogen zij hun huidige boekhouding verder blijven voeren tot uiterlijk 31 december 2012.

Anderzijds voorziet de Vlaamse Regering in de mogelijkheid om een beperkt aantal besturen, op vrijwillige basis, als piloten te laten instappen in het nieuw financieel systeem. Dat is in het bijzonder met het oog op de invoering van de vernieuwde boekhouding en rapportering. Deze gedifferentieerde regeling mag uiteraard niet langer blijven bestaan dan strikt noodzakelijk. ■

Meer info

De tekst van het wijzigingsdecreet en van het inwerkingtredingsbesluit kunt u nalezen op onze site www.binnenland.vlaanderen.be bij de rubriek regelgeving.

Dito: oude succesformule vernieuwd

Op 12 maart lanceerde de afdeling Communicatie van de Vlaamse overheid de vernieuwde Dito-site. De oude Dito- en Pasklaar-site werden geïntegreerd in één site. De communicatieambtenaren van de lokale besturen vinden nu alle informatie over communicatie en campagnes van de Vlaamse overheid op www.vlaanderen.be/dito.

Negen jaar geleden startte de afdeling Communicatie met de elektronische nieuwsbrief Dito, voor de 'informatieambtenaren' van de gemeenten. Niet evident in een tijd dat de helft van de lokale communicatieverantwoordelijken nog geen e-mailadres had. Intussen is er veel veranderd. De pionier van toen evolueerde mee met de tijd: de nieuwsbrief is nu een blog. De bedoeling is nog steeds om op een makkelijke manier informatie van de Vlaamse overheid door te geven aan de redacties van de informatiebladen van de lokale besturen. Die lokale informatiebladen zijn namelijk een blijvende waarde: dicht bij de burger, veel gelezen en erg gewaardeerd.

Dito nieuwe stijl is een stuk sneller dan de oude tweewekelijkse nieuwsbrief: alle nieuwsitems worden aangeboden in blogvorm, zodra de afdeling Communicatie op de hoogte is. De lezers kunnen zich abonneren via RSS om de nieuwe blogitems meteen te zien. Tweewekelijks bundelt de nieuwsbrief dan nog eens de meest interessante blogartikels. Het hele systeem werd op een goedkope manier gebouwd met het open source CMS-pakket ModX, op maat aangepast door een webspecialist van de afdeling Communicatie zelf.

De nieuwe Dito brengt niet alleen nieuws maar ook pasklare teksten en beeldmateriaal over Vlaamse overheids campagnes. Het meest populair zijn artikels over premies en subsidies, over milieu en energie, of over evenementen waar de lokale besturen zelf aan meewerken zoals de Week van het Bos, Vlaanderen Feest...

Voor meer persinformatie kunt u terecht bij Kristien Verbraeken, projectverantwoordelijke (tel. 02 553 56 97 of kristien.verbraeken@dar.vlaanderen.be)

Van minderhedendecreet naar **integratiedecreet**

Op 22 april 2009 heeft het Vlaams Parlement het minderhedendecreet van 28 april 1998 grondig gewijzigd. Door deze wijziging van het Vlaamse integratiebeleid wil de Vlaamse overheid 5 grote doelstellingen realiseren.

Betere afstemming tussen de actoren Vlaamse integratiebeleid

In het kader van het integratiebeleid erkent en subsidieert de Vlaamse overheid integratiediensten, integratiecentra, één Vlaams ondersteuningscentrum en het Forum van Etnisch-culturele minderheden. In het decreet van 1998 is de afbakening van de opdrachten van de instellingen niet sluitend: voorzieningen werken op hetzelfde grondgebied zonder duidelijke taakafbakening en er is geen duidelijke hiërarchie tussen de voorzieningen. Bovendien werken volgens het decreet van 1998 centra en diensten binnen hetzelfde territorium met verschillende planningscycli.

De decreetwijziging kent een sterkere coördinerende rol toe aan het Vlaams expertisecentrum. Zo realiseert de Vlaamse overheid een grotere eenheid en afstemming tussen de integratiecentra en vermijdt zij overlapping. Op gemeentelijk vlak kent het vernieuwde decreet een uitdrukkelijke regiefunctie toe aan het lokale bestuur; als een integratiecentrum en een integratiedienst gezamenlijk actief zijn. Bovendien schakelt het decreet de planningscycli van integratiediensten en -centra gelijk. Daarnaast streeft de Vlaamse overheid naar een betere afbakening tussen de taken van het Vlaams expertisecentrum en de integratiecentra

enerzijds en de participatieorganisatie (die optreedt als een forum van organisaties van de bijzondere doelgroepen van het integratiebeleid) anderzijds. Tot voor kort werkten de integratiecentra nog dikwijls aan empowerment en participatie, terwijl dat een exclusieve taak is van de participatieorganisatie, de federaties en de eigen organisaties van nieuwe Vlamingen.

Verhoging efficiëntie en effectiviteit

Het decreet van 1998 regelt de subsidiëring van de integratiesector met convenanten. Deze convenanten omvatten de doelstellingen en resultaten. Het nieuwe decreet optimaliseert de werking met convenanten.

Het nieuwe decreet streeft naar een betere afstemming van de convenanten op de planningscycli van de lokale besturen door die te doen aansluiten bij de lokale beleidscyclus en de mogelijkheden tot inpassing in een breder beleidsveld uit te breiden. Het zijn immers vooral lokale besturen die beleidsveranderingen in de steden en gemeenten initiëren. Dat houdt in dat elke planverplichting past in een beleidscyclus van 6 jaar, gekoppeld aan de lokale bestuursperiode. Die beleidscyclus start in het tweede jaar na de lokale verkiezingen en loopt af op het einde van het eerste jaar na de volgende verkiezingen.

Een nieuwe gemeenteraad kan zo in het jaar van de installatie, of het jaar erna, de planning voorbereiden, samen met het gemeentelijk strategisch meerjarenplan; zo kan de toepassing in het eerste daaropvolgende jaar echt starten. Omdat 6 jaar een lange periode is, en in het integratiebeleid nieuwe uitdagingen kunnen opdagen, bepaalt het decreet dat de partners het convenant na drie jaar moeten vernieuwen.

Deze werkwijze moet leiden tot een aanzienlijke vermindering van de planlast van de lokale besturen.

Het decreet van 1998 had de subsidie al gekoppeld aan de ondertekening van een overeenkomst; de Vlaamse overheid kon echter de subsidies niet aanpassen als de partner onvoldoende resultaten behaalde. Het nieuwe integratiedecreet laat wel toe subsidies aan resultaten te koppelen. De Vlaamse overheid zal hiervoor een evaluatiesysteem uitwerken.

Het decreet koppelt de middelen niet alleen aan de zwaarte van het convenant, maar ook aan de zwaarte van de problematiek. Zo wordt het mogelijk om prioriteiten te stellen voor de erkenning van integratiediensten op basis van objectieve criteria.

Afstemming beleidsvisie Vlaamse overheid

Meer dan in het verleden ligt de focus op het samenleven in diversiteit. Dat betekent dat het integratiebeleid gericht is naar alle Vlamingen en de creatie van een groter draagvlak voor dit "samenleven in diversiteit" een prioritaire beleidsdoelstelling wordt. Werken aan correcte beeldvorming, oplossingen voor samenlevingsproblemen detecteren en stimuleren, sensibiliseringsacties voeren, correcte informatie aan de bevolking verstrekken, en de sociale cohesie versterken, zullen belangrijke initiatieven zijn in het kader van het integratiebeleid.

Ook de lokale besturen moeten verder werken aan een (nog) groter draagvlak voor het integratiebeleid. Hier is een duidelijke rol weggelegd voor de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten.

Het nieuwe decreet schenkt blijvende en versterkte aandacht aan het stimuleren en ondersteunen van de toegankelijkheid van reguliere voorzieningen voor alle burgers, ongeacht hun herkomst. Voorzieningen moeten bruikbaar zijn voor iedereen en dat op een onafhankelijke en gelijkwaardige wijze, in deze context dus ongeacht herkomst.

Onder andere vanuit dit uitgangspunt maakt het decreet het ook mogelijk om de integratiediensten in de 13 centrumsteden en Brussel bijkomend te erkennen als gelijkebehandelingsbureaus. Op die wijze kan men in centrumsteden op een geïntegreerde wijze discriminatie in brede zin voorkomen en bestrijden.

De Vlaamse samenleving wordt meer en meer divers. Terwijl vroeger "nieuwe" Vlamingen zich sterk concentreerden in een aantal (groot)steden en gemeenten met een sterk arbeidsmigratieverleden, constateren we nu dat haast elke gemeente voor de uitdagingen van een diverse samenleving staat. Om hiermee om te

gaan verankert het gewijzigde integratiedecreet de gebiedsdekkende werking van de integratiecentra nog sterker.

Participatie van de bijzondere doelgroepen van het integratiebeleid aan de Vlaamse samenleving was en blijft een belangrijk aandachtspunt voor het beleid. Om deze participatie nog sterker te stimuleren, versterken de wijzigingen de werking van de participatieorganisatie.

Gecoördineerd Vlaams beleid

Een efficiënt en doeltreffend integratiebeleid is noodzakelijk om tot een leefbare samenleving te komen. Dat is niet alleen een opdracht voor de integratiesector. Ook de Vlaamse Regering moet binnen de eigen organisatiestructuur een doorgedreven horizontaal integratiebeleid voeren.

Daarom vinden wij in het integratiedecreet de oprichting van een commissie integratiebeleid: die moet de acties van de verschillende beleidsdomeinen coördineren en evalueren. Kort na het aantreden van een nieuwe Vlaamse Regering zal een strategisch plan voor het integratie-

beleid het licht zien. Het decreet past ook de duur van de planningscyclus van het expertisecentrum aan: die wordt 5 jaar. Dat moet toelaten deze werking beter in het Vlaams beleid in te bedden.

Het nieuwe decreet introduceert ook een nieuwe doelgroepafbakening; de nieuwe omschrijving maakt het mogelijk om zowel het aantal als de relatieve positie van die doelgroepen beter op te volgen.

Het onthaalbeleid vormt een onderdeel van het integratiebeleid. Binnen het onthaalbeleid is inburgering het belangrijkste instrument. Het is dus noodzakelijk de opdrachten van de inburgeringssector maximaal af te stemmen op die van de onthaalsector. Niet in het minst omdat de inburgeringssector nu een eigen regelgeving kent die niet meer is opgenomen in de regelgeving over de integratiesector, zoals dat in 1998 wel nog het geval was. Het nieuwe integratiedecreet wijst de coördinatie van het secundaire inburgeringsbeleid wel toe aan de integratiesector. De integratiesector is verantwoordelijk voor een goede overdracht tussen het primaire inburgeringstraject en de regu-

liere voorzieningen: hierdoor houdt de integratiesector ook een opdracht binnen het onthaalbeleid.

Tenslotte heeft de Vlaamse overheid er naar gestreefd dit decreet af te stemmen op het gelijke kansen- en gelijke behandelingsdecreet. Daarom maakt dit decreet het mogelijk de integratiediensten in de 13 centrumsteden en Brussel als gelijkebehandelingsbureaus te erkennen.

Creatie wettelijk kader sociaal tolken en vertalen

Het nieuwe integratiedecreet creëert voor het eerst een wettelijk kader voor de sector van het sociaal tolken en vertalen.

Samenleven in diversiteit brengt ook met zich mee dat taalproblemen een degelijke dienst- of hulpverlening kunnen bemermeren of verhinderen.

Het inburgeringsbeleid is een belangrijk instrument om hieraan te verhelpen; immers, het inburgeringstraject omvat onder meer een basiscursus Nederlands. Zonder twijfel vergt een nieuwe taal leren tijd. Dat betekent dat inburgeraars die nog Nederlands aan het leren zijn, in mindere of meerdere mate aangewezen zijn op tolk- of vertaalhulp in hun communicatie met hulp- en dienstverleners. Op het einde van het primaire inburgeringstraject zal de inburgeraar weliswaar al een basiskennis van het Nederlands hebben, en dus op een aantal vlakken al zelfredzaam zijn, maar voor een aantal vormen van hulp- en dienstverlening zal hij nog baat hebben bij tolk- of vertaalhulp. Voor mensen die laaggeschoold of analfabeet zijn, kan het aanleren van een nieuwe taal bovendien een bijzonder moeilijke opgave zijn. Zij zullen er wellicht langer over doen om minder ver te komen dan andere anderstaligen en zullen meer en langer taalproblemen hebben.

Hulp- en dienstverleners van hun kant willen anderstaligen helpen en slagen hier vaak op eigen kracht niet in. Een goed uitgebouwde, kwalitatieve en professionele dienstverlening voor sociaal tolken en vertalen kan hier een oplossing bieden.

Vanuit dit besef zijn er – onder meer onder impuls van de integratiesector – de voorbije jaren op een aantal plaatsen diensten voor sociaal tolken en vertalen ontstaan om overheidsdiensten en maatschappelijke instellingen en voorzieningen te helpen om de taalkloof te overbruggen. Overtuigd van het belang van het sociaal tolken en vertalen voor een inclusief integratiebeleid heeft de Vlaamse overheid van haar kant het initiatief genomen om middelen vrij te maken om een centrale tolkentelefoon en decentrale tolk- en vertaaldiensten uit te bouwen, om een aanvullend netwerk van vrijwilligers van tolken en vertalers te ondersteunen en om de sector van het sociaal tolken en vertalen te professionaliseren en te structureren.

Door de decreetwijziging krijgen deze werkingen nu een structurele inbedding.

Wanneer treedt het decreet in werking?

Het goedgekeurde decreet treedt nu nog niet in werking. De nieuwe Vlaamse Regering zal uitvoeringsbesluiten opstellen. De Vlaamse Regering zal bepalen wanneer elk artikel in werking treedt. Dat garandeert dat de Vlaamse overheid de overgang naar de nieuwe situatie met de nodige omzichtigheid aanpakt, in nauw overleg met de, op basis van het decreet van 1998, gesubsidieerde organisaties.

Meer info

De integrale tekst van het nieuwe integratiedecreet kan worden geraadpleegd via de website: www.diversiteitsbeleid.be van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (team Diversiteit).

Lokaal besturen en samenleven in diversiteit in Vlaanderen

Jaarbeeld 2008 van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heeft zijn zesde jaarbeeld uitgebracht. Dit jaar heeft het een nieuwe titel meegekregen 'Lokaal besturen en samenleven in diversiteit in Vlaanderen'. Deze titel poogt de lading van de publicatie en van het werkveld van het agentschap beter te dekken: naast informatie over de lokale besturen en de provincies, komt ook het Vlaamse inburgeringsbeleid aan bod in dit jaarbeeld. Aan de hand van zeer veel statistisch materiaal verschaft de publicatie inzicht in het bestuurlijk functioneren van de Vlaamse lokale besturen: de gemeenten, OCMW's, provincies en de besturen die ermee samenhangen. In dit artikel worden enkele cijfergegevens uit de publicatie onder de aandacht gebracht.

Centraal thema

Het centrale thema van het jaarbeeld 2008 is **Ontwikkelingen in het binnenlands bestuur over de afgelopen jaren van de legislatuur**. Daarmee proberen we de aflopende Vlaamse bestuursperiode te overspannen. Voor verschillende gegevens onderzoeken wij welke de markante schommelingen zijn in de periode 2004 tot eind 2008. We gaan daarbij na of die schommelingen voortvloeien uit beleidsbeslissingen.

Vergrijzing van de bevolking

De bevolkingscijfers worden bekeken vanuit de invalshoek "vergrijzing van de bevolking". De inwoners in Vlaanderen worden ouder. Deze veroudering heeft implicaties op verschillende terreinen voor de lokale en provinciale besturen.

De besturen zullen hun dienstverlening aan de burger moeten aanpassen aan een ouder wordende bevolking, het personeelsbeleid moet rekening houden met meer pensioneringen, duurdere oudere werknemers...

Het cijfermateriaal is afkomstig van de website www.lokaalstatistieken.be.

De gegevens zijn getotaliseerd per cluster van gemeenten. De clusterindeling zoals ontwikkeld door Dexia wordt hierbij gebruikt. Voor de gegevens van alle gemeenten die tot een bepaalde cluster behoren is het gemiddelde berekend. De gegevens worden aangeboden in een tijdsreeks met gegevens voor elk startjaar van een nieuwe Vlaamse legislatuur, namelijk 1994, 1999, 2004. Tot slot nemen we de gegevens op van 2008, als laatste jaar van de huidige legislatuur. Door de gegevens voor 2008 op te nemen hebben we meteen ook recente gegevens om vergelijkingen te maken.

In de laatste kolom van elke tabel wordt aangegeven welke stijging er procentueel is van 1994 tot 2008. Een belangrijke stijging of daling kan voor het beleid een signaal zijn dat bepaalde maatregelen moeten overwogen worden om de mogelijke gevolgen van de stijgende of dalende variabele onder controle te houden.

Voor de tabel aandeel van de bevolking ouder dan 75 jaar is nog een extra kolom toegevoegd. Daarin is het percentage stijging van de totale bevolking tussen 1994 en 2008 opgenomen. Deze cijfers laten toe na te gaan of de oudere bevolking (ouder dan 75) al dan niet sneller toeneemt dan de totale bevolking.

Aandeel 75-plussers

	% bevolking ouder dan 75 jaar					
	1994	1999	2004	2008	verschil 2008 tov 1994 ouder dan 75 jaar	verschil 2008 tov 1994 totale bevolking
Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	5,60	6,28	7,24	8,29	2,69	6,17
Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	5,64	6,32	7,12	8,04	2,41	9,36
Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	5,73	6,74	7,88	9,05	3,32	4,30
Residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	5,10	6,28	7,56	8,80	3,70	3,11
Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	6,49	7,22	8,36	9,35	2,86	5,80
Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	6,28	6,98	8,13	9,10	2,82	1,89
Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	4,22	4,86	5,71	6,71	2,49	10,34
Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	5,31	6,03	7,11	8,23	2,91	6,47
Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)	4,37	4,93	5,84	6,79	2,42	11,82
Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)	5,88	6,45	7,42	8,53	2,65	3,23
Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	5,94	6,70	7,71	8,61	2,67	5,64
Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	5,67	6,45	7,43	8,23	2,56	5,97
Middelgrote steden (Cluster V5)	6,15	7,06	8,12	9,13	2,99	4,10
Regionale steden (Cluster V14)	5,90	6,96	7,97	8,89	2,99	3,71
Grote steden en regionale steden (Cluster V15)	7,26	8,37	9,20	10,01	2,75	2,81
Kustgemeenten (Cluster V16)	6,95	8,41	10,06	11,43	4,48	10,62

Top 10 van gemeenten met het kleinste aandeel 75-plussers

Top 10 gemeenten met kleinste aandeel 75-plussers (in%)	
Opglabbeek	4,33
Merksplas	5,13
Zutendaal	5,27
Meeuwen-Gruitrode	5,27
Houthalen-Helchteren	5,42
Stabroek	5,59
Beerse	5,62
Hoogstraten	5,83
Peer	5,84
Wuustwezel	5,87

Top 10 van gemeenten met het grootste aandeel 75-plussers

Top 10 gemeenten met grootste aandeel 75-plussers (in%)	
Herstappe	16,67
Horebeke	13,36
Knokke-Heist	13,25
Oostende	13,09
De Panne	12,81
Koksijde	11,90
Blankenberge	11,90
Nieuwpoort	11,69
Middelkerke	11,28
De Haan	11,27

De gemeenten uit de cluster landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei hebben gemiddeld genomen het laagste aandeel 75-plussers in hun bevolking. 6,7% van de bevolking is ouder dan 75 jaar. Het hoogste aantal 75-plussers vindt men in de kustgemeenten. In die gemeenten is de afgelopen 3 legislaturen (van 1994 tot 2008) hun aantal het meest toegenomen. In de woongemeenten in de stadsrand is de toename het kleinst.

met hoge inkomens. In vijf andere clusters is de stijging van zowel de totale bevolking als van de +75-jarigen ongeveer gelijk. Het gaat om volgende clusters:

- middelgrote steden
- steden en agglomeratiesteden met een industrieel karakter
- agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit
- regionale steden
- grote steden en regionale steden - hoofdplaatsen

Als we de stijging bij de +75-jarigen vergelijken met de stijging van de totale bevolking van 1994 tot 2008 merken we dat in de meeste clusters de gemiddelde stijging van de totale bevolking groter is dan de gemiddelde stijging van de +75-jarigen. In twee clusters echter neemt het aantal plus 75-jarigen sneller toe dan de totale bevolking. Dit is het geval voor de erg landelijke gemeenten met een sterke vergrijzing en de residentiële randgemeenten

Doorstromingscoëfficiënt

	doorstromingscoëfficiënt (in %)				
	1994	1999	2004	2008	verschil 2008 tov 1994
Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	114,38	101,29	96,78	87,52	-26,87
Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	116,89	105,42	99,06	90,40	-26,50
Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	102,44	99,76	100,79	93,52	-8,92
Residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	112,73	106,17	101,49	94,38	-18,35
Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	111,92	100,45	92,03	82,77	-29,15
Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	118,66	110,60	107,29	97,44	-21,22
Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	132,32	117,51	105,54	92,12	-40,20
Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	120,82	111,09	104,38	93,75	-27,07
Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)	131,80	114,48	104,69	93,55	-38,25
Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)	116,05	103,94	98,29	88,35	-27,70
Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	112,57	100,57	94,12	85,05	-27,52
Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	118,90	108,74	103,05	94,06	-24,84
Middelgrote steden (Cluster V5)	111,76	103,27	97,64	87,22	-24,54
Regionale steden (Cluster V14)	112,26	107,40	107,49	97,39	-14,87
Grote steden en regionale steden (Cluster V15)	104,24	99,26	96,62	88,82	-15,42
Kustgemeenten (Cluster V16)	94,35	82,33	73,69	64,23	-30,13

Top 10 gemeenten met de kleinste doorstromingscoëfficiënt

top 10 gemeenten met kleinste doorstromingscoëfficiënt (in%)	
Koksijde	51,09
Knokke-Heist	57,85
Herstappe	60,00
Middelkerke	60,10
Blankenberge	62,21
Nieuwpoort	64,45
De Haan	64,64
De Panne	67,17
Heers	68,42
Oostende	68,76

Top 10 gemeenten met de grootste doorstromingscoëfficiënt

top 10 gemeenten met grootste doorstromingscoëfficiënt (in%)	
Spiere-Helkijn	136,48
Lochristi	135,29
Langemark-Poelkapelle	118,66
Lint	115,37
Alveringem	113,86
Vilvoorde	113,84
Vleteren	113,61
Machelen	110,23
Ruiselede	109,86
Staden	109,75

De doorstromingscoëfficiënt geeft de verhouding weer tussen het aantal jongeren (van 10 tot 24 jaar) en het aantal ouderen (van 50 tot 64 jaar). Het is een verhouding van de potentiële in- en uitstroom op de arbeidsmarkt afgaand op de verhouding tussen de jonge en oude leeftijdscategorieën op de arbeidsmarkt.

Geen enkele cluster komt boven de 100% uit. Dit betekent dat gemiddeld gezien er minder jongeren potentieel kunnen instromen in de arbeidsmarkt dan er ouderen potentieel de arbeidsmarkt verlaten.

De twee uitersten worden gevormd door enerzijds de kustgemeenten. Voor 64,2 jongeren die daar potentieel tot de arbeidsmarkt kunnen toetreden, heb je 100 ouderen die potentieel de arbeidsmarkt kunnen verlaten. Anderzijds zijn er de erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing, die met 97,4% dicht aanleunen bij een volledige potentiële vervanging, van ouderen door jongeren op de arbeidsmarkt (100%).

Opvallend is ook het grote verschil tussen de cijfers voor 1994 en die voor 2008. Het grootste verschil is op te tekenen bij de landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei. In 1994 bedroeg de verhouding jongeren – ouderen 132,3. In 2008 bedraagt dit verschil nog 92,1. Dit is een daling met 40,2%.

Vrouwen in de gemeentelijke organen

Vrouwelijke aanwezigheid in de gemeentelijke organen doorheen de legislatuur

Uit de tabel blijkt dat de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 gezorgd hebben voor een verdere vervrouwelijking van de samenstelling van de gemeentelijke organen. Na de verkiezingen van oktober 2006 zijn er meer vrouwelijke burgemeesters aangesteld, zetelen meer vrouwen in de gemeenteraad en in het college van burgemeester en schepenen.

samenstelling raden en colleges					
	2004	2005	2006	2007	2008
% vrouwen					
burgemeester	7,5	7,1	9,4	9,09	9,09
gemeenteraad	27,6	28	34,3	34	34
college van burgemeester en schepenen	17,7	18,8	27	26,6	27

Het Vlaamse kiesdecreet bevatte een aantal maatregelen dat deze vervrouwelijking tot doel had. Het gaat om de volgende:

- De kieslijsten bevatten evenveel mannen als vrouwen. Het verschil tussen het aantal kandidaten van elk geslacht mag niet groter zijn dan 1.
- De eerste drie kandidaten van de lijst mogen niet van hetzelfde geslacht zijn.

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heeft een onderzoek uitbesteed om de effecten van beleidsmaatregelen op de verkiezingsuitslag te bestuderen. Het onderzoek werd uitgevoerd door de Universiteit Gent, Vakgroep Politieke Wetenschappen en de Universiteit Hasselt, Centre for Local Politics, onder leiding van de professoren Reynaert, Steyvers en Ackaert.

In wat volgt vindt u een aantal bevindingen uit het onderzoek.

Als we het percentage vrouwelijke verkozenen bekijken per type verkiezing in 2006 scoren zij het best voor de OCMW-raadsverkiezingen. De rechtstreekse verkiezing van de OCMW-raadsleden gebeurt echter enkel in de 6 faciliteitengemeenten: van de Vlaamse rand rond Brussel en in Voeren. De cijfers met betrekking tot de OCMW's moeten hier dan ook met enige voorzichtigheid bekeken worden: ze hebben slechts betrekking op 7 OCMW's en niet op alle 308 OCMW's in Vlaanderen. Dit kleine aantal maakt dat veralgemeningen met de nodige omzichtigheid moeten gebeuren.

In de verkiezingen van de Antwerpse districtsraden doen de vrouwen het heel behoorlijk met 46,4% verkozenen. Voor de provincieraadsverkiezingen daalt het percentage vrouwelijke verkozenen naar 36,7%. Bij de gemeenteraadsverkiezingen gaat de score nog lager naar 33,4%.

Percentage verkozen vrouwen en mannen voor de verkiezingen van 2006 per verkiezingstype

	% verkozen vrouwen	verkozen vrouwen	% verkozen mannen	verkozen mannen	totaal aantal gekozenen
OCMW	49,2%	32	50,8%	33	65
District	46,4%	98	53,6%	113	211
Provincie	36,7%	151	63,3%	260	411
Gemeente	33,4%	2.456	66,6%	4.894	7.350
Totaal	34,1%	2.737	65,9%	5.300	8.037

Gemeentebudgetten doorheen de legislatuur

In de periode 2004-2008 stijgen de oorspronkelijk gebudgetteerde uitgaven op de gewone dienst (eigen dienstjaar) met 16,61% en de ontvangsten met 15,88%. Het resultaat van het eigen dienstjaar is negatief voor elk van de beschouwde jaren en het tekort eigen dienstjaar verdubbelt tussen 2004 en 2008, nl. van -63.316.878 euro naar -124.375.641 euro. Het slechtste resultaat wordt in 2007 opgetekend met -172.508.849 euro.

De totale personeelskosten stijgen van 2004 naar 2008 met 18,37%, de werkingskosten met 20,83%, de overdrachtuitgaven met 20,78% en de schulduitgaven met slechts 0,35%. De aandelen van deze verschillende economische groepen binnen de totale uitgaven blijven vrij constant over de hele periode (personeel: 40-41%, werking: 17,5-18,5%, overdrachten: 26-27%, schuld: 13,5-15,5%).

Binnen de overdrachtuitgaven stijgen de toelagen aan het OCMW met 20,83%, de dotaties aan de politiezones met 9,56% en de andere overdrachtuitgaven met 43,01%. Tussen 2004 en 2008 daalt het aandeel van de toelagen aan de OCMW's in

de totale overdrachtuitgaven lichtjes van 33,7% naar 31,6%; hetzelfde geldt voor de toelagen aan de politiezones, nl. van 36,3% naar 32,9%. Het aandeel van de andere overdrachten stijgt van 30% naar 35,5%.

Aan de ontvangstenzijde van het budget stijgen in de periode 2004-2008 de prestatieontvangsten het sterkst, met 57,32%, de overdrachtontvangsten met 13,59% en de schuldontvangsten met 18,81%. Binnen de categorie van overdrachtontvangsten stijgen de ontvangsten uit belastingen met 10,82%, uit fondsen met 15,87% en de andere overdrachtontvangsten met 18,42%. De belastingontvangsten vertegenwoordigen 53% tot 55% van de totale overdrachtontvangsten, voor de fondsen varieert het aandeel rond 25-26%.

Ook het saldo vorige jaren daalde met bijna 54%, van 45.769.435 euro in 2004 naar 21.191.955 euro in 2008. In 2007 bedroeg dit saldo nog 41.460.335 euro. Het saldo van de overboekingen op de gewone dienst evolueerde van -180.707.467 euro in 2004 naar -297.177.457 euro in 2008.

Het algemeen begrotingsresultaat van het vorige dienstjaar evolueerde van 715.377.107 euro in 2004 naar 1.307.076.660 euro in 2008, hetzij een stijging met 82,71% en het algemeen begrotingsresultaat van 521.152.969 euro naar 906.715.516 euro of

een stijging met bijna 74%. Het gewoon reservefonds steeg tussen 2004 en 2008 met 44,6%, van 377.881.852 euro naar 546.411.844 euro.

Op de buitengewone dienst zien we een stijging van de uitgaven met 24,08%, nl. van 2.285.044.704 euro in 2004 naar 2.835.225.080 euro in 2008. Daartegenover staat een bedrag aan buitengewone ontvangsten van 2.072.789.132 euro in 2004 en 2.547.659.102 euro in 2008, hetzij een stijging met 22,91%.

Decretale en reële evolutie van de dotatie van het Gemeentefonds

De jaarlijkse dotatie van het Gemeentefonds evolueert volgens een vaste groeivoet. Die groeivoet is vastgelegd in het decreet zelf en bedraagt sinds 2005 3,5%. De Vlaamse Regering heeft met die vaste groeivoet een grotere budgettaire zekerheid en meer stabiliteit inzake de dotatie willen creëren.

De tabel geeft de evolutie weer van de dotatie van het Gemeentefonds sinds de hervorming in 2003 (decreet van 5 juli 2002). Als vertrekbasis voor de nieuwe dotatie in 2003 werd toen de som van het oude Gemeentefonds, het Investeringsfonds en het waarborggedeelte van het Sociaal Impulsfonds genomen, alle met betrekking tot het jaar 2002. De dotatie voor 2002 die in de tabel als uitgangspunt voor het groeipad werd gebruikt, slaat dus op de som van die drie oude fondsen. Verder werd in de dotaties voor 2008 en 2009 de reguliere Eliacompensatie niet opgenomen.

Uit de tabel blijkt dat de decretaal bepaalde dotatie van het Gemeentefonds in de periode 2002-2008 met 25,6% is gegroeid, terwijl de cumulatieve jaarinflatie, op basis van het nationaal indexcijfer van de consumptieprijzen, in die periode 15,35% bedroeg. Er was dus een reële groei van de dotatie van 8,89% tussen 2002 en 2008.

Op basis van de maandvooruitzichten van het Planbureau van 3 maart 2009 zou de gemiddelde jaarinflatie in 2009 0,5% bedragen, waardoor de cumulatieve inflatie in de periode 2002-2009 op 15,93% zou uitkomen. Dat houdt een reële groei in van het Gemeentefonds met 12,14% van 2002 tot 2009, terwijl de decretale groei in die periode 30% bedraagt.

Het Gemeentefonds steeg dus de voorbije jaren sneller dan de inflatie en zorgde in de periode 2002-2008 voor een reële koopkrachtverhoging voor de lokale besturen van nagenoeg 9%. Op basis van de vooruitzichten van het Planbureau van 3 maart 2009, zou de reële koopkrachtverhoging van 2002 tot 2009 op 12,14% uitkomen. Alleen in 2008 lag de decretale groeivoet van het Gemeentefonds met bijna 1% onder de gemiddelde jaarinflatie.

De algemene evolutie van het Gemeentefonds mag echter niet automatisch worden geprojecteerd op de individuele aandelen van de gemeenten. Op indivi-

Evolutie van de dotatie van het Gemeentefonds						
jaar	dotatie (X1.000.000)	decretaal groei%	gemiddelde jaarinflatie	reëel groei%	groeibedrag (X1.000.000)	reëel groeibedrag (X1.000.000)
2002*	1455,60		1,65%			
2003	1542,80	5,99%	1,59%	4,33%	87,20	63,05
2004	1593,30	3,27%	2,09%	1,16%	50,50	17,88
2005	1649,00	3,50%	2,78%	0,70%	55,70	11,16
2006	1706,80	3,50%	1,71%	1,76%	57,80	29,02
2007	1766,50	3,50%	1,82%	1,65%	59,70	28,16
2008	1828,30	3,50%	4,49%	-0,95%	61,80	-16,74
2009	1892,30	3,50%	0,50%	2,99%	64,00	54,58
2002-2008		25,60%	15,35%	8,89%	372,70	132,54
2002-2009		30,00%	15,93%	12,14%	436,70	187,12

* som oud Gemeentefonds, Investeringsfonds en Sociaal Impulsfonds

dueel gemeentelijk niveau wijkt de evolutie van het aandeel af van de evolutie van de totale dotatie of kan die evolutie zelfs invers zijn. Dat is het gevolg van de scores van de gemeenten voor de diverse verdelingscriteria, van de waarborgregeling of van een eventuele correctie voor gemeenten met een lage fiscaliteit (die enkel geldt voor de gemeenten met een aanslagvoet APB lager dan 5% of een aantal opcentiemen onroerende voorheffing lager dan 700).

Decretale en reële evolutie van de dotatie van het Provinciefonds

Voor het Provinciefonds (decreet van 29 april 1991) werd vanaf 2007, naar analogie met het Gemeentefonds, een vaste groeivoet van 3,5% ingevoerd. Voordien evolueerde de dotatie van het Provinciefonds jaarlijks volgens een evolutiepercentage, vastgelegd in het decreet. Dat percentage was gelijk aan de procentuele verhouding tussen het index-

cijfer van de consumptieprijzen van de maand maart van het jaar dat de verdeling voorafging met dat van de maand maart van het daaraan voorafgaande jaar. Voor de berekening van de dotatie van het Vlaams Provinciefonds werd de gezondheidsindex gebruikt.

Door de invoering van een vaste groeivoet ontstond ook voor het Provinciefonds een grotere budgettaire zekerheid en stabiliteit.

De tabel geeft de evolutie weer van de dotatie van het Provinciefonds sinds 2003.

Uit de tabel blijkt dat de decretale groei van het Provinciefonds in de periode 2002-2008 15,89% bedraagt (ten opzichte van 25,60% voor het Gemeentefonds). De cumulatieve jaarinflatie, op basis van het nationaal indexcijfer van de consumptieprijzen, bedroeg in die periode 15,35%. Er was dus slechts een reële groei van de dotatie van 0,46% tussen 2002 en 2008 (ten opzichte van 8,89% voor het Gemeentefonds).

Op basis van de maandvooruitzichten van het Planbureau van 3 maart 2009 zou de gemiddelde jaarinflatie in 2009 0,5% bedragen, waardoor de cumulatieve inflatie in de periode 2002-2009 op 15,93% zou uitkomen. Dat zou een reële groei inhouden van het Provinciefonds met 3,46% van 2002 tot 2009, terwijl de decretale groei in die periode 19,94% bedraagt.

De decretale groei van het Provinciefonds van 2003 tot 2008 was dus net voldoende om de gecumuleerde jaarinflatie in die periode te compenseren, zonder noemenswaardige reële groei (0,46%). Alleen voor 2003, 2006 en 2007 was de decretale groei groter dan de gemiddelde jaarinflatie.

Evolutie van de dotatie van het Provinciefonds

jaar	dotatie (X1.000)	decretaal groei%	gemiddelde jaarinflatie	reëel groei%	groeibedrag (X1000)	reëel groeibedrag (X1000)
2002	71.928		1,65%			
2003	74.072	2,98%	1,59%	1,37%	2.144	984,69
2004	75.072	1,35%	2,09%	-0,72%	1.000	-536,88
2005	75.898	1,10%	2,78%	-1,63%	826	-1.226,89
2006	77.811	2,52%	1,71%	0,80%	1.913	604,80
2007	80.535	3,50%	1,82%	1,65%	2.724	1.284,46
2008	83.354	3,50%	4,49%	-0,95%	2.819	-762,77
2009	86.272	3,50%	0,50%	2,99%	2.918	2.488,79
2002-2008		15,89%	15,35%	0,46%	11.426	347,40
2002-2009		19,94%	15,93%	3,46%	14.344	2.836,19

Personeel

Leeswijzer bij de tabellen

- De gegevens zijn afkomstig van de Rijksdienst voor de Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheden (RSZPPO). De cijfers worden uitgedrukt in voltijdse equivalenten. Door informaticatechnische wijzigingen in het registratiesysteem van de RSZPPO is het helaas niet meer mogelijk om de indeling in niveaus weer te geven.
- De cijfers hebben betrekking op het vierde kwartaal van 2007.
- De volgende categorieën werden niet mee gerekend:
 - de vrijwillige brandweer (federale bevoegdheid);
 - de beroepsbrandweer (federale bevoegdheid);
 - de jobstudenten en de monitoren;
 - het personeel van de politiezones (federale bevoegdheid).

Personeel tewerkgesteld in de lokale en provinciale besturen (in voltijds equivalenten)

Personeelsaantallen per type werkgever in vte's	
gemeenten	49.507,29
OCMW's	36.139,88
verenigingen van OCMW's	9.980,11
intercommunales	7.384,87
provincies	4.785,87
autonome gemeentebedrijven	2.637,94
autonome provinciebedrijven	353,20
Totale tewerkstelling bij de lokale besturen	110.789,16
Procentuele verdeling bij de verschillende werkgevers	
gemeenten	44,69
OCMW's	32,62
verenigingen van OCMW's	9,01
intercommunales	6,67
provincies	4,32
autonome gemeentebedrijven	2,38
autonome provinciebedrijven	0,32
Totale tewerkstelling bij de lokale besturen	100,00

Inburgering in Vlaanderen

Categoriën van instroom in 2008

Onthaalbureau	meerderjarige nieuwkomers			totaal	minderjarige nieuwkomers	algemeen totaal
	volgmigranten	asielzoekers en erkende vluchtelingen	andere nieuwkomers			
provincie Antwerpen	2964	592	1329	4885	3040	7887
provincie Limburg	2770	492	889	4151	2572	6690
provincie Oost-Vlaanderen	1392	375	927	2694	1574	4254
provincie Vlaams-Brabant	2165	482	1690	4337	2895	7208
provincie West-Vlaanderen	1644	476	1278	3398	1495	4876
stad Antwerpen	3426	281	3793	7500	3663	11133
stad Gent	1286	67	1223	2576	1108	3665
totaal	15647	2765	11129	29541	16347	45713
in % van meerderjarigen	53,0	9,4	37,7	100		

De cijfers in de tabellen geven een beeld van het aantal nieuwkomers dat in de loop van 2008 in het Vlaamse Gewest is binnengekomen. Al de cijfers rond instroom zijn afkomstig van CEVI en het Rijksregister en zijn geëxtraheerd op 31 januari 2009.

Categorieën van instroom in 2008

Leeswijzer bij de tabel:

- Nieuwkomer betekent hier niet een persoon die pas is aangekomen in het Vlaamse Gewest, maar wel dat de persoon gedurende nog geen 12 maanden behoort tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid. Nieuwkomer staat dan tegenover oudkomer die wel langer dan 12 maanden doelgroep is van het inburgeringsbeleid.
- Volgmigrant: persoon die zich op basis van gezinsvorming en –hereniging in Vlaanderen gevestigd heeft
- Asielzoeker: persoon die minstens vier maanden eerder asiel heeft aangevraagd en waarvan de procedure nog loopt
- Erkende vluchteling: persoon van wie de asielaanvraag definitief is goedgekeurd
- Andere nieuwkomer: dit is een restcategorie met voornamelijk arbeidsmigranten en EU-studenten
- Minderjarige nieuwkomer: persoon die bij inschrijving minderjarig is

Instroom meerderjarigen tussen 2005 en 2008

Leeswijzer bij de tabel

- Gegevens over de instroom worden gemeten op basis van het jaar dat ze geselecteerd zijn uit het rijksregister.

Instroom van meerderjarige tussen 2005 en 2008

Jaar	Aantal
2005	27.501
2006	30.068
2007	29.781
2008	29.541

Aantal aanmeldingen van meerderjarigen per onthaalbureau in 2008

onthaalbureau	mannen	vrouwen	totaal aantal	totaal in %
provincie Antwerpen	1.087	1.290	2.377	12,1
provincie Limburg	1.198	1.303	2.501	12,7
provincie Oost-Vlaanderen	648	803	1.451	7,4
provincie Vlaams-Brabant	893	1.126	2.019	10,3
provincie West-Vlaanderen	983	1.055	2.038	10,4
stad Antwerpen	2.850	2.811	5.661	28,9
stad Gent	900	962	1.862	9,5
Brussel	834	876	1.710	8,7
totaal	9.393	10.226	19.619	
in %	47,9	52,1		100

Aanmeldingen van meerderjarigen tussen 2005 en 2008

Jaar	Aantal
2005	11.071
2006	12.160
2007	16.508
2008	19.619

Aantal contracten per onthaalbureau in 2008

onthaalbureau intake	contracten gesloten in 2007		contracten gesloten in 2008	
	aantal	%	aantal	%
provincie Antwerpen	1.332	11,1	1.718	12,3
provincie Limburg	1.498	12,5	1.629	11,7
provincie Oost-Vlaanderen	1.084	9,1	1.036	7,4
provincie Vlaams-Brabant	833	7,0	1.153	8,3
provincie West-Vlaanderen	1.342	11,2	1.513	10,8
stad Antwerpen	3.613	30,2	4.142	29,6
stad Gent	968	8,1	1.252	9,0
Brussel	1.279	10,7	1.530	10,9
totaal	11.949	100	13.973	100

Commentaar

Van de 13.973 personen die in 2008 een inburgeringscontract hebben gesloten, heeft 93% zich aangemeld bij een ont-haalbureau in 2008. 7% heeft zich in 2007 of zelfs daarvoor aangemeld. ■

Aantal contracten tussen 2005 en 2008

Jaar	aantal
2005	7.681
2006	6.567
2007	12.137
2008	13.973

Meer info

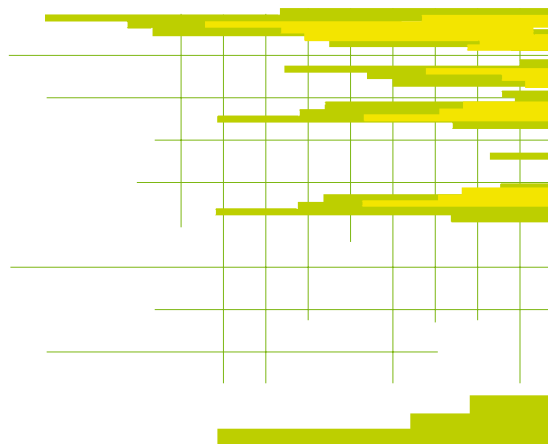
Op de website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur kan u nog uitgebreidere statistische gegevens vinden. Op de site zijn tabellen opge-nomen met gegevens per bestuur, bijvoorbeeld gegevens voor elk van de 308 gemeenten in Vlaanderen. In de papieren publicatie van het jaar-beeld worden van diezelfde tabellen enkel de samenvattende gegevens opgenomen. bijvoorbeeld door de gegevens per bestuur te totaliseren per cluster van gemeenten of te to-taliseren voor alle gemeenten in een bepaalde provincie.

Alle tabellen op de site zijn opgeno-men in excelformaat. Dit laat u toe om zelf verder aan de slag te gaan met de gegevens. De tabellen op de site vindt u terug op www.binnen-land.vlaanderen.be bij de rubriek statistieken, links onderaan.

AGENTSCHAP VOOR BINNENLANDS BESTUUR

Jaarbeeld 2008

Lokaal besturen en samenleven in diversiteit in Vlaanderen

Nieuw financieel instrumentarium voor lokale besturen:

uitgangspunten voorontwerpen uitvoeringsbesluiten

Sedert 2005 zijn het provincie- en gemeentedecreet van kracht. Op 19 december 2008 bekrachtigde de Vlaamse Regering het OCMW-decreet. Deze decreten leggen de basisprincipes vast van het financieel management in de provincies, gemeenten, OCMW's en hun satellieten. De verdere uitwerking ervan heeft de decreetgever aan de Vlaamse Regering opgedragen. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heeft twee voorontwerpen van uitvoeringsbesluiten inzake het nieuw financieel instrumentarium voorbereid: een voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering en een voorontwerp van ministerieel besluit. Aan de basis hiervan liggen enkele uitgangspunten die in dit artikel nader besproken worden. Deze uitgangspunten sluiten aan bij de analyse die gemaakt werd in het artikel "Dubbel boekhouden voor lokale besturen in vraag?" dat verschenen is in BinnenBand van april 2009.

De voorontwerpen vertrekken vanuit de principes van het New Public Management, zoals ze vastgelegd zijn in de drie genoemde decreten. In deze decreten wordt onder meer het planmatig beleid en het strategisch management verankerd door de bepalingen inzake de opmaak van het strategisch meerjarenplan en van het jaarlijks budget. De responsabilisering van de administratie wordt verhoogd door de invoering van het budgethouderschap en de oprichting van het managementteam. Ondertussen blijven wel een aantal "oude" principes van het Public Management behouden, zoals het autoriserend karakter van het jaarlijks budget.

Een goed financieel instrumentarium veronderstelt in de eerste plaats goede financiële rapporten, zowel in de planningsfase, in de uitvoeringsfase als in de evaluatiefase van de beleidscyclus. Financiële rapportering is immers de hoeksteen van de economische omgeving

waarin verschillende economische entiteiten opereren. Het gebrek aan kwalitatieve financiële verslaggeving veroorzaakt foutieve waardeverschuivingen tussen economische actoren.

Overheden krijgen meermaals de kritiek dat zij onvolledige en gebrekkige informatie rapporteren over hun activiteiten. De verslaggeving is onverststaanbaar, niet bruikbaar, te volumineus, dikwijls tegenstrijdig en te complex. Het zijn slechts enkele veel gehoorde citaten. Mede gedreven door de wereldwijde initiatieven inzake het nieuw (financieel) overheidsmanagement, is er dus een behoefte aan een aangepaste regelgeving om de kwaliteit van de financiële rapportering gevoelig te verbeteren.

De financiële planningsrapporten moeten in de eerste plaats de vertaling bevatten van de beleidskeuzes van de raad en ze moeten zo de basis vormen van het lokale beleid. Deze rapporten zullen dus

ruimer moeten zijn dan louter een verzameling van financiële gegevens. Ze moeten toelaten het beleid te sturen en op te volgen.

De financiële plannings- en evaluatierapporten zijn naast een ondersteuning van het beleid ook een basis voor een goed beheer. Zij vormen een belangrijk element van het intern controlesysteem van de besturen. Zij maken het immers mogelijk dat de toegekende delegaties aan de budgethouders kunnen opgevolgd worden. Bovendien moeten zij een hulpmiddel zijn voor de controle op de financiële procedures, in het bijzonder inzake het beheer van het budget.

Kortom de financiële rapporten moeten een belangrijke rol spelen in de verbetering van de efficiëntie, de effectiviteit en de zuinigheid binnen de besturen. De voorontwerpen van uitvoeringsbesluiten trachten hieraan tegemoet te komen door aan de lokale besturen een aan-

gepast financieel instrumentarium ter beschikking te stellen dat zowel hun beleid als hun beheer adequaat kan ondersteunen.

Beleid, autorisatie en beheer

De kwaliteit van de financiële rapporten wordt in zeer grote mate bepaald door het interne plannings- en evaluatieproces. Het is dus van belang dat er binnen een bestuur hieraan de nodige aandacht wordt besteed. Dat proces zal zowel top-down als bottom-up verlopen.

De planningscultuur wordt dus fundamenteel omgekeerd. De traditionele inputsturing wordt vervangen door een output(outcome)sturing

De voorontwerpen van uitvoeringsbesluiten gaan van het principe uit dat zowel het planningsproces als het evaluatieproces drie belangrijke functies omvatten: beleid, autorisatie en beheer.

Deze drie functies moeten in de beide fasen van de doelmatigheidscyclus aan bod komen, in afzonderlijke onderdelen en ze moeten financieel bij elkaar aansluiten.

- Voor de planningsfase:
 - In het meerjarenplan worden de beleidsdoelstellingen met de financiële gevolgen vastgelegd;
 - In het budget:
 - worden de beleidsdoelstellingen geconcretiseerd;
 - worden kredieten toegekend aan de hoofdbudgethouders voor de uitvoering van het beleid.
- Voor de evaluatiefase:
 - In de jaarrekening:
 - wordt de realisatie van de beleidsdoelstellingen geëvalueerd;
 - wordt het gebruik van de toegekende kredieten toegekend aan de hoofdbudgethouders geëvalueerd.

Uit de doelmatigheidscyclus zullen niet alleen de financiële standaardrapporten resulteren, maar ook een aantal beheersdocumenten. Deze zijn meer gericht naar de taakstelling van de budgethouders (producten en de verantwoordelijkheden) enerzijds en naar de toegekende kredieten voor de realisatie ervan anderzijds. In de evaluatiefase zullen deze taakstellingen en autorisaties geëvalueerd worden.

Financiële standaardrapporten: meerjarenplan, budget en jaarrekening

De financiële standaardrapporten worden functioneel ingedeeld in beleidsdomeinen, die door de raad zelf kunnen bepaald worden en samengesteld zijn uit gestandaardiseerde beleidsvelden.

De provincies, gemeenten en OCMW's vervullen hun opdrachten op alle mogelijke gebieden die met het welzijn van de burgers en met de duurzame ontwikkeling van het lokale grondgebied te maken hebben. Om een duidelijk zicht te krijgen op de doelstellingen en de werkzaamheden van de lokale overheden, individueel en globaal, en voor een efficiënte werking van de besturen is een functionele indeling in beleidsdomeinen noodzakelijk.

Vandaag zijn de gemeenten verplicht te rapporteren op basis van een strikte functionele classificatie. Die komt echter steeds minder tegemoet aan de informatiebehoeften van de gemeenten en aan de nieuwe evoluties in hun dienstverlening. De OCMW's kunnen daarentegen hun functionele indeling volledig zelf kiezen. Deze grote vrijheid maakt het evenwel moeilijk om macro-economische informatie op te bouwen en om de activiteiten van de OCMW's onderling te vergelijken.

Aan deze tegenstrijdigheden is in de voorontwerpen van uitvoeringsbesluiten tegemoet gekomen door de registraties in het financiële registratiesysteem op een voldoende laag gestandaardiseerd niveau te laten gebeuren, d.w.z. op het niveau van beleidsvelden. Dat kunnen functies en diensten zijn zoals: administratieve dienstverlening, gezinshulp, musea... Deze beleidsvelden

worden door het bestuur gegroepeerd tot beleidsdomeinen. Een beleidsdomein is een verzameling van beleidsvelden die een herkenbaar en samenhangend geheel vormen. Deze kunnen door de raad zelf worden bepaald.

Door het gebruik van gestandaardiseerde beleidsvelden kan de Vlaamse overheid de gegevens statistisch verwerken en zo zorgen voor beleidsinformatie en onderlinge vergelijkbaarheid mogelijk maken.

Niet alle beleidsdoelstellingen en actieplannen moeten expliciet in de financiële standaardrapporten tot uiting komen.

De organieke decreten bepalen dat de strategische nota van het meerjarenplan en de beleidsnota van het budget beleidsdoelstellingen moeten bevatten.

Om het aantal beleidsdoelstellingen dat aan de raad wordt voorgelegd beperkt en dus beheersbaar te houden, krijgen de besturen de vrijheid om in hun financiële standaardrapporten enkel de beleidsdoelstellingen en actieplannen expliciet te vermelden die zij belangrijk vinden. De overige beleidsdoelstellingen en activiteiten mogen gegroepeerd worden weergegeven.

Budgetteren op kasbasis:

- *De financiële vertaling van de beleidsdoelstellingen gebeurt enkel op basis van kasstromen.* De actieplannen voor de realisatie van de beleidsdoelstellingen worden financieel vertaald op kasbasis. Dat betekent dat voor elk boekjaar van het actieplan enkel die elementen worden opgenomen die op korte termijn aanleiding zullen geven tot inningen of betalingen. Niet-kasstromen (zoals afschrijvingen) worden hierin dus niet opgenomen. Beleidsbeslissingen worden immers genomen op basis van de financieringsmogelijkheden, met

name hoeveel geld er kan vrijgemaakt worden om een bepaalde beleidsdoelstelling te kunnen realiseren.

- *Autorisatie wordt verleend op basis van kasstromen.* Het toekennen van kredieten voor niet-kaskosten (zoals het afschrijven van activa, waardeverminderingen...) en niet-kasopbrengsten (zoals de verrekening van investerings-subsidies) heeft geen zin en wordt terecht dikwijls in vraag gesteld. Dat zijn immers verrichtingen die het gevolg zijn van beslissingen uit het verleden. Hier heeft men dus geen impact meer op en de budgethouder kan hier dus ook niet meer voor verantwoordelijk gesteld worden.

De financiële standaardrapporten (en de boekhouding) moeten beantwoorden aan IPSAS (International Public Sector Accounting Standards).

Op internationaal terrein doen er zich een aantal ontwikkelingen voor:

1. De globalisering en daardoor het internationale streven naar meer uniforme regelgeving voor de profitsector (overigens ook hier is nog geen sprake van volledige uniformiteit).
2. Een wereldwijd gevoelde behoefte aan goed bestuur door de overheid. Adequate regelgeving met betrekking tot (financiële) verslaggeving van de overheid is een van de middelen om dat te bereiken.

In de ondernemingswereld is het harmonisatieproces op het gebied van financiële rapportering al een tijdje aan de gang. Door middel van een set van standaarden, de International Accounting Standards/International Financial Reporting Standards (IAS/IFRS), wil men komen tot internationaal erkende rappor-

teringstandaarden. Vanaf 1 januari 2005 moeten alle beursgenoteerde bedrijven in de EU de IFRS toepassen bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening.

In de publieke sector komt langzaam maar zeker een gelijkaardig proces op gang. Geïnspireerd op de ervaringen bij de ontwikkeling van de IAS/IFRS, heeft de IPSASB (International Public Sector Accounting Standards Board) sinds 2000 een serie standaarden voor entiteiten uit de publieke sector uitgevaardigd, zijnde de IPSAS. De IPSAS-standaarden zijn de naar de overheidssector vertaalde IAS. Het zijn dus de internationale standaarden voor de financiële verslaggeving binnen de publieke sector.

International Public Sector Accounting Standards (IPSAS)

De IPSAS hebben vooralsnog alleen betrekking op financiële verantwoordingen. Het budgetgedeelte is nog in onderzoek.

Deze standaarden zijn momenteel niet bindend, maar hebben wel autoriteit en verdienen aanbeveling. Het komt elk wetgevend orgaan dus afzonderlijk toe de beslissing te nemen om IPSAS te adopteren. Reeds verschillende landen en drie belangrijke internationale organisaties, de Europese Unie, de NAVO en de OESO, hebben de IPSAS expliciet aanvaard als normen voor hun financiële rapportering.

Via de toepassing van de IPSAS wordt er naar gestreefd om het financieel management in de publieke sector en in de non-profitorganisaties te verbeteren door de kwaliteit van de financiële rapportering te verhogen.

Door de IPSAS effectief internationaal toe te passen, verhoogt de harmonisatie van de financiële verslaggeving in de publieke sector. Hierdoor verhoogt de transparantie van de overheidsfinanciën wat op zijn beurt een deel van het risico van het onbekende zal wegnemen. Een heldere verantwoording is een belangrijk element van duurzaam besturen. Door de verhoogde harmonisatie zal de vergelijkbaarheid van de financiële gegevens in de diepte (meer details) en in de breedte (ruimere rapportering met nieuwe informatiedomeinen, niet alleen boekhoudkundig) toenemen. Hierdoor ontstaat een grotere vergelijkbaarheid (benchmarking), ook internationaal, en zal het mogelijk worden om de financiële situatie van de Vlaamse gemeenten te vergelijken met gemeenten uit andere landen.

Een betrouwbaar verslaggevingstelsel kan voorts de kredietwaardigheid van de overheid vergroten waardoor goedkoper gelden ter financiering van overheidstaken kunnen worden aangetrokken.

Een bijkomend voordeel van het algemeen toepassen van IPSAS is dat boekhouders en accountants gemakkelijker in de verschillende overheidssectoren hun werk kunnen doen, want de verslaggevingregels zijn dan immers vrijwel overal hetzelfde. Dat voordeel zou ook voor de lezer van verslaggevingstukken kunnen gelden.

De financiële standaardrapporten (en de boekhouding) moeten tegemoetkomen aan de principes inzake planlastvermindering.

Door de sectorale plannen op te nemen en te verwerken in de financiële standaardrapporten wordt er gestreefd

naar planlastvermindering. Niet-financiële indicatoren moeten er dus in kunnen geïntegreerd worden.

De boekhouding moet dan zo opgebouwd worden dat de sectorale financiële rapporten aan de subsidiërende entiteiten rechtstreeks uit hun boekhouding kunnen gehaald worden. Dat moet zowel in de planningsfase als in de verantwoordingsfase mogelijk zijn. Dat kan gerealiseerd worden door aan elke financiële verrichting, elk actieplan en elke doelstelling die deel uitmaakt van een sectoraal plan, een verwijzing naar dat plan te koppelen.

De financiële standaardrapporten staan in functie van de informatiebehoeften van de hoofdgebruikers.

De boekhouding (het financieel registratiesysteem) en de financiële rapportering vertrekken vanuit een "conceptueel boekhoudkader".

Een dergelijk conceptueel kader bevat onder meer de doelstellingen en principes van het boekhoudsysteem, de kwalitatieve kenmerken, de aard, de functie en de grenzen van de financiële rapportering. Dat alles moet leiden tot consistente boekhoudkundige normen die toepasbaar zijn op alle bestuursniveaus (provincie, gemeente, AGB, APB, OCMW's...).

De belangrijkste doelstelling van het conceptueel kader is dat de financiële rapporten in functie staan van de informatiebehoeften van de hoofdgebruikers. Voor de financiële standaardrapporten zijn dat:

- In de gemeentelijke context:
 - de gemeenteraad;
 - de Vlaamse overheid als beleidvoorbereider.
- In de provinciale context:
 - de provincieraad;
 - de Vlaamse overheid als beleidvoorbereider.

- In de OCMW-context:

- de raad voor maatschappelijk welzijn;
- de gemeenteraad;
- de Vlaamse overheid als beleidvoorbereider.

De rapportering is dus niet gericht op de informatiebehoeften van de controlerende instanties (toezicht, externe audit...) of het management (het college van burgemeester en schepenen, de deputatie, het vast bureau of het managementteam). Het toezicht en de externe audit kunnen immers alle documenten opvragen of inkijken die zij nodig hebben om hun controletaak uit te oefenen en het management kan over alle detailinformatie beschikken en zelf alle rapporten (laten) opstellen die ze nodig heeft.

Door de focus te leggen op de informatiebehoeften van de raadsleden wordt er gestreefd naar een betere informatieverstrekking aan de mandatarissen en zo tot een beter beleid binnen de lokale besturen.

De lokale besturen moeten de vrijheid krijgen om hun rapporten aan te passen aan hun individuele informatiebehoeften.

De voorontwerpen van uitvoeringsbesluiten moeten een evenwicht inhouden tussen enerzijds de nodige vrijheid voor de besturen om aan hun individuele informatiebehoeften te voldoen en anderzijds voldoende standaardisatie om de Vlaamse overheid toe te laten haar beleidsvoorbereidend werk te verrichten. Uiteraard moeten de rapporten zeker een minimale informatieverstrekking aan de raad en aan de burger garanderen en moeten ze de wettelijk opgelegde elementen bevatten. Deze wettelijk opgelegde elementen worden in de uitvoeringsbesluiten vastgelegd op basis van enerzijds de decretale bepalingen en anderzijds de vertaling van deze uitgangspunten.

Juridisch kader

Het gemeente-, provincie- en OCMW-decreet bevatten het juridisch kader waarbinnen de Vlaamse Regering de inhoud van de financiële standaardrapporten verder moet uitwerken.

Het strategisch meerjarenplan bestaat volgens de decreten uit een strategische nota en een financiële nota:

- in de strategische nota worden de beleidsdoelstellingen en de beleidsopties voor het extern en intern te voeren beleid op elkaar afgestemd en geïntegreerd weergegeven;
- in de financiële nota wordt verduidelijkt hoe het financiële evenwicht wordt gehandhaafd en worden de financiële consequenties van de beleidsopties van de strategische nota weergegeven.

Het budget omvat een beleidsnota en een financiële nota:

- de beleidsnota verwoordt het beleid dat het bestuur gedurende het financiële boekjaar zal voeren en concretiseert de beleidsdoelstellingen. De beleidsnota omvat een toelichting omtrent de financiële toestand van het bestuur en verwoordt de aansluiting met de financiële nota;
- de financiële nota bevat minstens het exploitatiebudget, het investeringsbudget, en het liquiditeitenbudget:
 - het exploitatiebudget is een financieel plan van de exploitatie;
 - het liquiditeitenbudget is een financieel plan van de geldstromen;
 - het investeringsbudget is een financieel plan van de uitgaven en ontvangsten, en van de kosten en opbrengsten die verbonden zijn aan de aanschaf, het gebruik en de vervreemding van duurzame middelen.

Het budget moet passen in het meerjarenplan.

De decreten bepalen enkel dat de jaarrekening de samenvatting van de (algemene) rekeningen bevat en dat de externe auditcommissie in het ontwerp van de jaarrekening de financiële toestand controleert en nagaat of de erin opgenomen opbrengsten, kosten, ontvangsten en uitgaven wettelijk en regelmatig zijn.

De financiële standaardrapporten bevatten enkel de bepalende onderdelen van de beslissing en de decretaal verplichte elementen.

Het onderscheid tussen de eigenlijke beslissing en de ondersteunende informatie moet duidelijk blijken uit de structuur van de rapportering. Dat onderscheid moet de transparantie van de rapporten verhogen. Daarom is er voor gekozen om in de financiële standaardrapporten, naast de decretaal opgelegde elementen, enkel die elementen op te nemen die een beslissing vanwege de raad inhouden. Dat zijn de onderdelen die te maken hebben met de bepaling van het beleid en met het verlenen van autorisatie. Alle begeleidende informatie en documentatie wordt opgenomen in de toelichting bij het financieel standaardrapport.

De financiële standaardrapporten moeten toegankelijk zijn voor de raadsleden.

Ook de niet-gespecialiseerde mandataris moet de standaardrapporten kunnen begrijpen zonder ondersteuning van deskundigen. Dat houdt ook in dat de rapporten niet te omvangrijk mogen zijn en in verstaanbare taal worden opgesteld. Bovendien moeten de rapporten in de planningsfase en in de evaluatiefase zoveel mogelijk gelijk zijn inzake structuur, vorm en inhoud. Dat bevordert de leesbaarheid en de begrijpbaarheid van de rapporten. Ook de eenvormigheid van de financiële standaardrapporten in de verschillende soorten lokale besturen zal de toegankelijkheid voor de mandatarissen bevorderen.

De besturen krijgen de mogelijkheid om de financiële standaardrapporten en de toelichting in elektronische vorm aan de raadsleden te bezorgen.

Om de toegankelijkheid van de informatie te vergroten, is het aangewezen dat de besturen de financiële standaardrapporten ook in elektronische vorm aan de raadsleden kunnen bezorgen. Dat geeft de besturen de mogelijkheid om gebruiksvriendelijke toepassingen te ontwikkelen die de mandatarissen veel gericht laat zoeken naar de gewenste informatie. Besturen die wensen de papierberg te verminderen kunnen er voor opteren de papieren versie van hun financiële standaardrapporten af te schaffen.

De toegankelijkheid van deze elektronische rapportering moet evenwel gewaarborgd zijn, ook voor ICT-leken. Daarom kan, naast de elektronische vorm, bijvoorbeeld ook steeds een exemplaar van het financiële standaardrapport en de bijhorende toelichting in papieren vorm ter inzage worden gelegd van de raadsleden en de burgers.

Boekhouding

De boekhouding moet toelaten dat de centrale overheden kunnen voldoen aan hun internationale rapporteringsverplichtingen in het kader van ESR95.

Het Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen (ESR95)

ESR 1995 is voor de EU-lidstaten in 1996 verplicht gesteld door middel van Verordening nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996. Hoewel de lokale besturen niet rechtstreeks gebonden zijn door deze verordening wordt er toch best rekening mee gehouden. Het Verdrag betreffende de Europese Unie van 7 februari 1992 voorziet in artikel 25 en in de bijhorende protocollen (nrs. 5 en 6) in budgettaire en economische parameters, waaraan de lidstaten zouden moeten voldoen. ESR 1995 wordt gebruikt als berekeningsgrondslag voor de in het Verdrag van Maastricht vermelde budgettaire voorwaarden. Deze voorwaarden gelden niet alleen voor de federale overheid, maar voor de overheid in haar geheel. Het betreft m.a.w. ook de begrotingssaldi en overheidsschuld van de gemeenschappen en gewesten én de lokale besturen. Het ESR-systeem moet toelaten te komen tot een consistente, betrouwbare en vergelijkbare kwantitatieve beschrijving van de E.U.-lidstaten. ESR95 betreft niet alleen de economische stromen, maar eveneens de mutaties in de vermogenssituatie.

Zoals in het vorige artikel reeds werd aangehaald is de federale overheid, in het kader van het lidmaatschap van België van de Europese Monetaire Unie, verplicht om jaarlijks een stabiliteitsprogramma op te stellen. Dit stabiliteitsprogramma is onderworpen aan de controle van de Europese Commissie en de Europese Raad. Hierin moeten, naast de financiële gegevens van de federale en regionale overheden, ook deze van de lokale besturen worden opgenomen.

De boekhouding van de lokale en provinciale besturen moet de nodige gegevens kunnen leveren aan de federale overheid om de rapportering in het kader van ESR95 mogelijk te maken.

Dat houdt onder meer in dat de gestandaardiseerde beleidsvelden zo moeten gecodeerd worden dat een omzetting naar COFOG (Classification Of the Functions Of Government) mogelijk is. Daarnaast moeten er ook gegevens opgenomen worden die toelaten om de financiële stromen tussen de verschillende economische sectoren op te volgen.

De boekhouding moet de basis vormen voor beheersinformatie.

Om een effectief, efficiënt en economisch verantwoord beleid te kunnen plannen en uitvoeren hebben de lokale besturen en provincies nood aan beheersinformatie. De besturen kunnen daarvoor een eigen managementinformatiesysteem (MIS) uitbouwen. Het is niet aangewezen dat de Vlaamse overheid hier normerend in optreedt. Het is echter wel aangewezen dat het MIS niet volledig los staat van de officiële boekhouding en dat dus alle financiële verrichtingen zoveel als mogelijk in één centraal systeem kunnen geregistreerd worden. Het officiële boekhoudsysteem moet daarom zo uitgewerkt worden dat de besturen dit systeem kunnen uitbreiden en aanvullen om zo over de gewenste managementinformatie te kunnen beschikken.

De OCMW-boekhouding vormt hierbij een belangrijke inspiratiebron. Dat boekhoudsysteem laat toe een vermogensboekhouding per kostenplaats te voeren, met de budgettaire verrichtingen daaraan gekoppeld. Het geeft bovendien de mogelijkheid om een groot deel van de vereiste managementinformatie te produceren.

Met één registratiesysteem kunnen op deze wijze verscheidene rapporteringen worden opgesteld ten behoeve van verschillende gebruikers zoals de subsidiërende overheden, het management, de fiscus...

De boekhouding maakt een onderscheid tussen de registratie van de budgettaire verrichtingen en de algemene verrichtingen.

Om de kasstromen te kunnen filteren uit de algemene boekhouding is het aangewezen dat deze bijkomend in een afzonderlijk journaal worden geregistreerd. In tegenstelling tot de nieuwe gemeenteboekhouding (NGB) en de nieuwe provincieboekhouding (NPB) hoeven er echter geen afzonderlijke rekeningenstelsels gehanteerd te worden, maar kan met één invoer in beide journaals gelijktijdig geregistreerd worden.

In het budgettair journaal worden de kredieten, de vastlegging van de verbintenissen en de aanrekening van de transacties inzake kasstromen geregistreerd.

In het algemeen journaal worden alle transacties geregistreerd. Deze registraties kunnen door het bestuur zelf uitgebreid worden met analytische codes om op die wijze het managementinformatiesysteem te onderbouwen.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen vastleggingskredieten en transactiekredieten.

Overeenkomstig het systeem van de nieuwe OCMW-boekhouding worden kredieten in de eerste plaats toegekend voor het uitvoeren van transacties en niet voor het aangaan van verbintenissen. Nemen we het voorbeeld van het aanstellen van een personeelslid. Traditioneel zullen we in het budget enkel het krediet opnemen voor de loonkosten van het boekjaar en niet voor de ganse loopbaan van het personeelslid bij het bestuur. Nochtans wordt er een verbintenis aangegaan voor meerdere jaren. In het budget zal er dus voor alle geplande transacties, zowel inzake werking als voor investeringen, transactiekredieten moeten opgenomen worden. Deze jaarlijkse transactiekredieten zijn eveneens noodzakelijk om jaarlijks de liquiditeitstoestand van het bestuur te kunnen bepalen.

De decreten bepalen evenwel dat een investeringsenveloppe, als de investering eenmaal in uitvoering is, geldig blijft tot en met 31 december van het financiële boekjaar na het jaar waarin de investering definitief opgeleverd wordt. Voor investeringen moeten dus niet alleen kredieten toegekend worden voor de jaarlijkse transacties maar ook voor het geheel van de investeringen. Voor de investeringen zullen er dus, naast de jaarlijkse transactiekredieten, ook verbintenis-kredieten moeten opgenomen worden. Dat zijn kredieten voor het aangaan van verbintenissen.

Transactiekredieten zijn dus essentieel voor zowel werkings- als investeringsverrichtingen.

Vastleggingskredieten zijn enkel noodzakelijk voor de investeringsverrichtingen, niet voor de werkingsverrichtingen.

Voorbeeld voor de investeringskredieten:

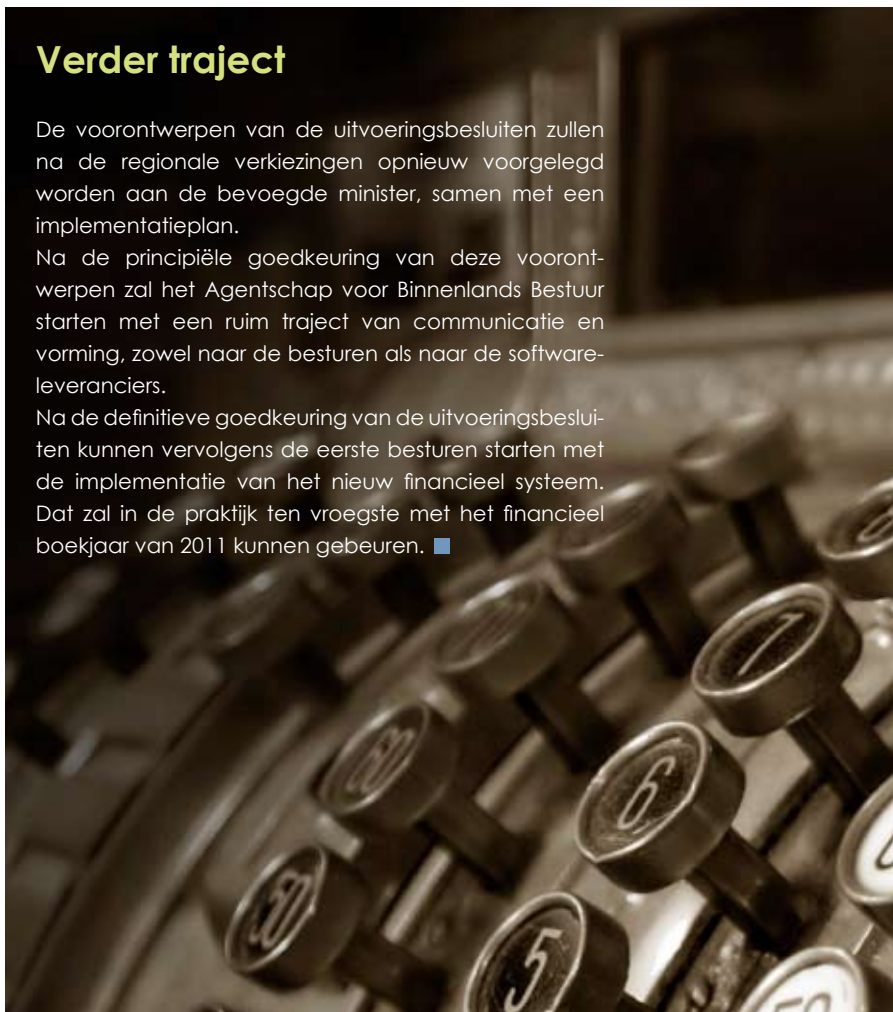
	Verbintenis-kredieten	Uitvoeringsperiode			
		2009	2010	2011	2012
Budget 2009					
- Project 5	4.000	3.000	1.000		
- Project 7	15.000	8.000	4.000	3.000	
Budget 2010					
- Project 9	7.000		1.000	6.000	
- Project 10	13.000		3.000	5.000	5.000
Transactiekrediet			9.000		

Verder traject

De voorontwerpen van de uitvoeringsbesluiten zullen na de regionale verkiezingen opnieuw voorgelegd worden aan de bevoegde minister, samen met een implementatieplan.

Na de principiële goedkeuring van deze voorontwerpen zal het Agentschap voor Binnenlands Bestuur starten met een ruim traject van communicatie en vorming, zowel naar de besturen als naar de software-leveranciers.

Na de definitieve goedkeuring van de uitvoeringsbesluiten kunnen vervolgens de eerste besturen starten met de implementatie van het nieuw financieel systeem. Dat zal in de praktijk ten vroegste met het financieel boekjaar van 2011 kunnen gebeuren. ■

Implementatie gemeentedecreet: een eerste stand van zaken - deel 3

Dit is het derde en laatste artikel dat in Binnenband verschijnt over een eerste stand van zaken van de implementatie van het gemeentedecreet. In het eerste artikel stonden de vernieuwingen voor de lokale politici centraal. In het tweede artikel verschoof de aandacht naar de vernieuwingen voor het gemeentepersoneel. Dit laatste artikel bekijkt de veranderingen in de verhoudingen tussen de lokale politici en het gemeentepersoneel. De volgende onderwerpen worden verder behandeld de afsprakennota, de delegatiemogelijkheid van het college naar de secretaris en de delegatiemogelijkheid van het budgethouderschap.

Afsprakennota

Het is de bedoeling dat de gemeentesecretaris, mede namens het managementteam, na elke volledige vernieuwing van de gemeenteraad een afsprakennota sluit met het college van burgemeester en schepenen. Deze nota formaliseert de wijze van samenwerking tussen het politieke en administratieve niveau. De memorie van toelichting bij het gemeentedecreet hecht veel belang aan deze afsprakennota. In de afsprakennota moet de secretaris volgende cruciale elementen opnemen:

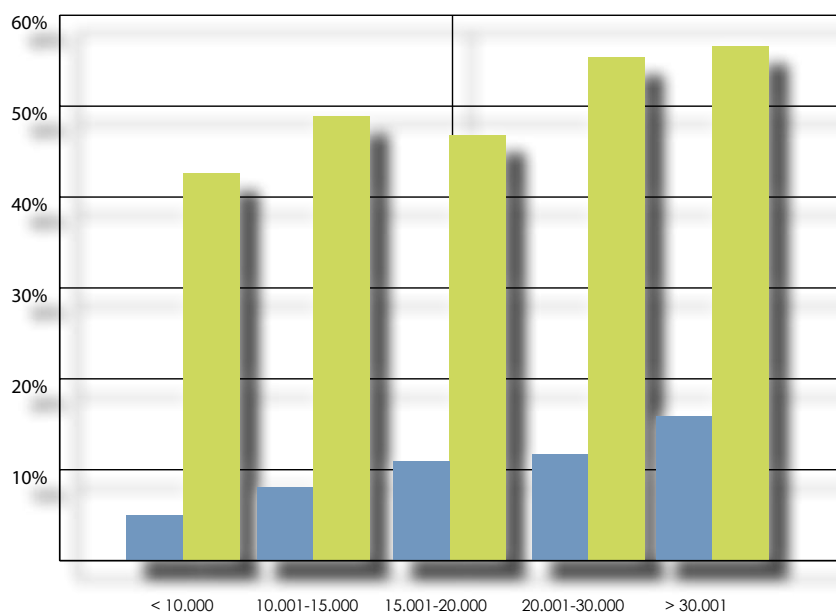
- de wijze waarop de administratie met het college zal samenwerken om de beleidsdoelstellingen te realiseren
- de omgangsvormen tussen college en administratie
- de wijze waarop de administratie de haar gedelegeerde bevoegdheden zal uitoefenen

De afsprakennota heeft geen directe juridische kracht, maar het is een middel om het ambtelijke personeel onder leiding van de secretaris verantwoordelijk te maken.

De grafiek kijkt in hoeveel gemeenten in de periode januari 2007 – juni 2008 een afsprakennota is gesloten tussen de gemeentesecretaris en het college van burgemeester en schepenen. Ook bekijkt deze grafiek in hoeveel gemeenten al een afsprakennota aanwezig was voor de invoering van dit decreet. Deze grafiek categoriseert de gemeenten volgens hun inwonertal.

Aanwezigheid van een afsprakennota voor en na de invoering van het gemeentedecreet.

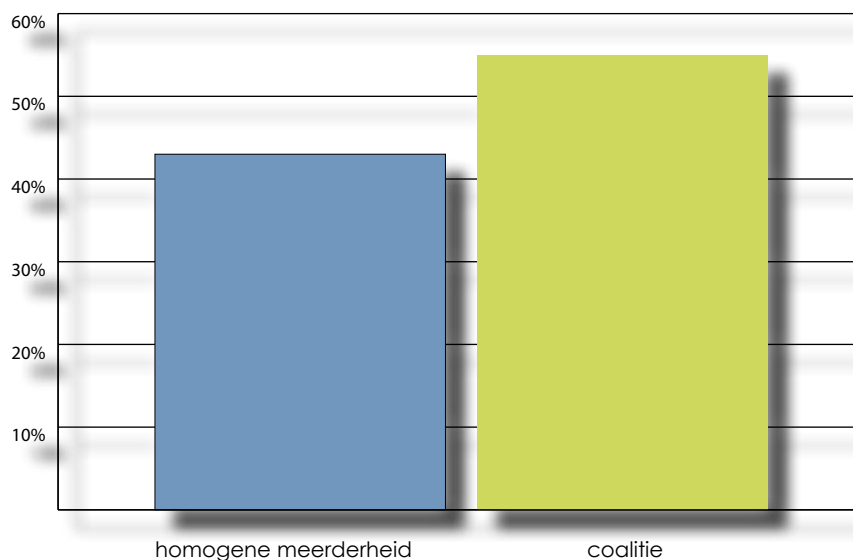
■ afsprakennota vóór 01/01/2007
■ afsprakennota ná 01/01/2007

In totaal hebben in ongeveer de helft van de gemeenten (51%) de gemeentesecretarissen een afsprakennota gesloten met het college van burgemeester en schepenen. Voor de invoering van het gemeentedecreet was in een tiende van de gemeenten een afsprakennota aanwezig. Het verband tussen de aanwezigheid van een afsprakennota zowel voor als na de invoering van het gemeentedecreet en het inwonertal is niet significant. De grafiek toont wel dat vooral in de grotere gemeenten al een afsprakennota aanwezig was. In gemeenten met meer dan 15.000 inwoners was in meer dan 10% van de gemeenten een afsprakennota aanwezig voor de invoering van het gemeentedecreet. In gemeenten met meer dan 30.000 inwoners had zelfs in 17% van de gemeenten de gemeentesecretaris al een afsprakennota gesloten met het college van burgemeester en schepenen voor de invoering van het decreet. In de kleinste gemeenten kwam een afsprakennota nauwelijks voor. Vandaag is in gemeenten met meer dan 20.000 inwoners in meer dan de helft van de gemeenten een afsprakennota aanwezig. De kleinere gemeenten, waar voor de invoering van het gemeentedecreet een afsprakennota slechts sporadisch voorkwam, zijn aan een inhaalbeweging begonnen. Het betreft hier enkel de formele goedkeuring van de afsprakennota. Het al dan niet aanwezig zijn van deze afsprakennota zegt evenwel niets over de inhoud ervan.

Het verband tussen het inwonertal en het al dan niet aanwezig zijn van een afsprakennota is niet significant. De samenstelling van het college van burgemeester en schepenen (homogene meerderheid of coalitie) lijkt wel een rol te spelen in het al dan niet aanwezig zijn van een afsprakennota. De volgende grafiek toont dat verschil.

Afsprakennota volgens samenstelling van het college

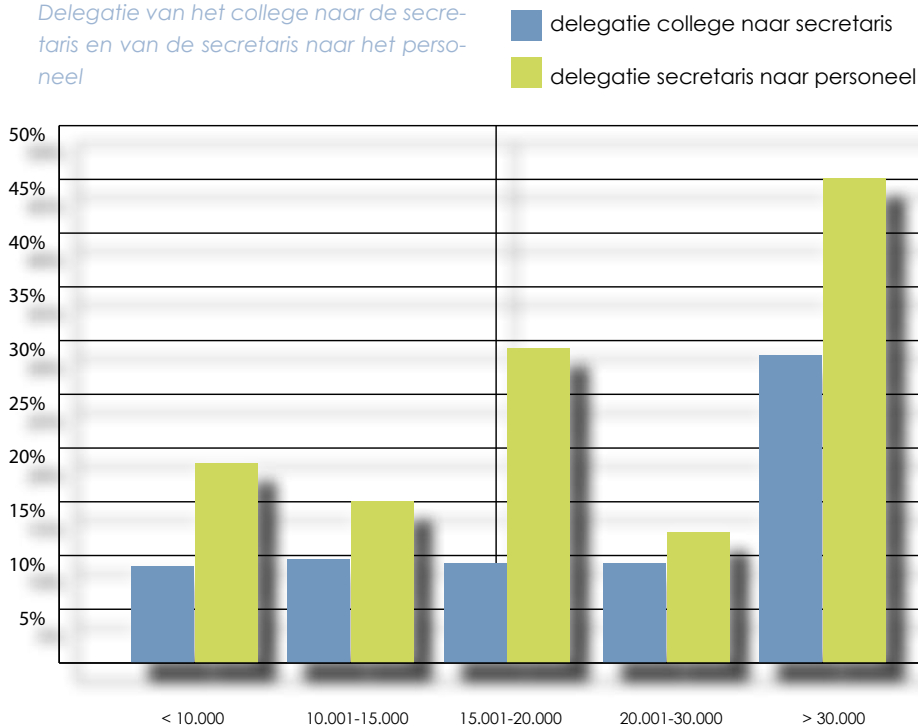

Meer dan de helft van de gemeenten (55%) waar het college van burgemeester en schepenen uit twee of meer partijen bestaat, heeft ondertussen een afsprakennota gesloten. In gemeenten met een homogene meerderheid aan de macht neemt het opstellen van de afsprakennota meer tijd in beslag. In deze gemeenten is nog maar in 43% van de gemeenten een afsprakennota aanwezig. Opnieuw zegt het louter aanwezig zijn van een afsprakennota niets over de inhoud of het belang dat beide partijen hechten aan deze nota.

Delegatie

Het gemeentedecreet biedt het college van burgemeester en schepenen de mogelijkheid om bepaalde bevoegdheden toe te vertrouwen aan de gemeentesecretaris. Daarnaast kan het college bij delegatie van bepaalde bevoegdheden bepalen dat de gemeentesecretaris de uitoefening van die gedelegeerde bevoegdheden kan toevertrouwen aan andere personeelsleden van de gemeente. De grafiek bekijkt per inwonercategorie in de eerste plaats in hoeveel gemeenten het college van burgemeester en schepenen bevoegdheden delegeert naar de gemeentesecretaris en in de tweede plaats in hoeveel gemeenten de gemeentesecretaris bevoegdheden toevertrouwt aan andere personeelsleden.

Delegatie van het college naar de secretaris en van de secretaris naar het personeel

In totaal delegeert in 13% van de gemeenten het college van burgemeester en schepenen bepaalde bevoegdheden naar de gemeentesecretaris. Delegatie van bepaalde bevoegdheden van de gemeentesecretaris naar het gemeentepersoneel (24%) komt bijna dubbel zoveel voor dan delegatie van het college naar de secretaris. Delegatie binnen de ambtelijke component is ook evidentier dan delegatie van de politieke naar de ambtelijke component. Uit de grafiek blijkt alvast dat delegatie in gemeenten met meer dan 30.000 inwoners significant vaker voorkomt dan in de andere gemeenten. In gemeenten met meer dan 30.000 inwoners vertrouwt meer dan een vierde van de colleges (28%) bevoegdheden toe aan de gemeentesecretaris. In de overige gemeenten ligt dat percentage telkens onder het gemiddelde van 13%. In de kleinste gemeenten en gemeenten met 15.001 tot 20.000 inwoners delegeert nog niet een op de tien colleges (9%) bevoegdheden aan de gemeentesecretaris. In gemeenten met 10.001 tot 15.000

inwoners doet deze delegatievorm zich in 12% van de gemeenten voor. Dat komt overeen met de gemeenten met 20.001 tot 30.000 inwoners waar in 11% van de gemeenten het college bevoegdheden toevertrouwt aan de gemeentesecretaris.

Wat de delegatie van de gemeentesecretaris naar het gemeentepersoneel betreft, doet deze delegatievorm zich significant vaker voor in de grootste gemeenten. In bijna de helft van deze gemeenten (47%) vertrouwt de gemeentesecretaris bevoegdheden toe aan het personeel. In gemeenten met 15.001 tot 20.000 inwoners, waar delegatie van het college naar de gemeentesecretaris het minst voorkwam, vindt in bijna een derde van de gemeenten (30%) delegatie van de gemeentesecretaris naar het gemeentepersoneel plaats. Ook in de kleinste gemeenten met minder dan 10.000 inwoners komt delegatie van het college naar de gemeentesecretaris zelden voor, maar delegatie binnen de ambtelijke component gebeurt in een vijfde (20%)

van deze gemeenten. In de twee overige inwonercategorieën, van 10.001 tot 15.000 inwoners en van 20.001 tot 30.000 inwoners, komt deze delegatievorm het minst frequent voor. In 16% van deze gemeenten vertrouwt de gemeentesecretaris bepaalde bevoegdheden toe aan het gemeentepersoneel.

Delegatie van het college van burgemeester en schepenen naar de gemeentesecretaris lijkt significant vaker voor te komen in gemeenten waar al een afsprakennota is gesloten tussen de secretaris en het college. Het gemeentedecreet bepaalt immers dat in de afsprakennota wordt opgenomen op welke wijze de gemeentesecretaris de bevoegdheden uitoefent die overeenkomstig artikel 58 door het college van burgemeester en schepenen aan hem werden gedelegeerd. In gemeenten waar een afsprakennota is gesloten, delegeert 17% van de colleges bevoegdheden aan de gemeentesecretaris. In gemeenten waar nog geen afsprakennota is, komt deze delegatievorm in 10% van de gemeenten voor. In deze gemeenten ziet men er dus geen problemen in om bevoegdheden te delegeren zonder de aanwezigheid van een afsprakennota.

Ook in gemeenten waar de gemeenteraad bepaalde bevoegdheden delegeert aan het college van burgemeester en schepenen delegeert het college van burgemeester en schepenen vaker bevoegdheden naar de gemeentesecretaris. In 17% van de gemeenten waar de gemeenteraad bevoegdheden toevertrouwt aan het college, delegeert het college bevoegdheden naar de gemeentesecretaris. In gemeenten waar het college geen bevoegdheden krijgt gedelegeerd van de gemeenteraad, vertrouwt het college zelf in slechts 4% van de gemeenten bevoegdheden toe aan de gemeentesecretaris. Delegatie van de gemeentesecretaris naar het gemeentepersoneel lijkt ook in bepaalde streken frequenter voor te komen.

Tot slot bestaat ook tussen beide delegatievormen een significant verband. In gemeenten waar het college van burgemeester en schepenen bevoegdheden toevertrouwt aan de gemeentesecretaris, delegeert deze laatste ook vaker bevoegdheden aan het gemeentepersoneel. In bijna de helft van de gemeenten (47%) waar het college bevoegdheden delegeert naar de gemeentesecretaris, krijgt het gemeentepersoneel bevoegdheden toevertrouwd van de gemeentesecretaris. In bijna vier vijfde van de gemeenten (79%) waar het college van burgemeester en schepenen geen bevoegdheden delegeert naar de gemeentesecretaris, doet zich ook geen delegatie voor van de gemeentesecretaris naar het gemeentepersoneel.

Net als bij de afsprakennota zegt een loutere aanwezigheid van deze delegatiemogelijkheid niets over de inhoud ervan. Het gemeentedecreet somt de bevoegdheden op die het college van burgemeester en schepenen kan toevertrouwen aan de gemeentesecretaris. In 45% van de gemeenten waar het college van burgemeester en schepenen bevoegdheden toevertrouwt aan de gemeentesecretaris gaat het om een delegatie van bevoegdheden inzake personeelsaangelegenheden. Het betreft hier een delegatie van de aanstelling, ontslag en tucht van het personeel in het kader van artikel 57, §3 van het gemeentedecreet. In 18% van de gemeenten waar een delegatie van het college naar de secretaris plaatsvindt, delegeert het college de uitvoering van de besluiten van de gemeenteraad naar de gemeentesecretaris. In 9% van de gemeenten, waar deze delegatiemogelijkheid zich voordoet, vindt een delegatie plaats, van de vaststelling van de wijze van gunning en de voorwaarden

van overheidsopdrachten, als het gaat om een opdracht van dagelijks bestuur, van het college naar de gemeentesecretaris. Ook nog in 9% van deze gemeenten vertrouwt het college van burgemeester en schepenen het financieel beheer toe aan de gemeentesecretaris.

Delegatie van de gemeentesecretaris naar personeelsleden komt in bijna een vierde van de gemeenten voor. In drie vierde van deze gemeenten behoort het opdragen van de kasverrichtingen aan een of meer personeelsleden van de gemeente, na eensluitend advies van de gemeenteontvanger, tot het pakket van bevoegdheden dat de gemeentesecretaris delegeert aan het personeel. In 19% van deze gemeenten delegeert de gemeentesecretaris de bevoegdheid tot ondertekening aan bepaalde personeelsleden. In een vierde van de gemeenten (26%) waar de gemeentesecretaris bevoegdheden toevertrouwt aan het personeel gaat het om een delegatie van de uitoefening van het dagelijks personeelsbeheer aan leidinggevende personeelsleden, aangeduid in het organogram. Het toevertrouwen van de uitvoering van de besluiten van de gemeenteraad delegeert de gemeentesecretaris in 10% van de gemeenten waar delegatie zich voordoet. De volgende delegatiemogelijkheden konden we telkens slechts in één gemeente terugvinden: delegatie van het voeren van de gunningsprocedure, de gunning en de uitvoering van de overheidsopdrachten; delegatie van de vaststelling van de wijze van gunning en de voorwaarden van overheidsopdrachten, als het gaat om een opdracht van dagelijks bestuur en delegatie van de vaststelling van de rooilijnen van de wegen.

Budgethouderschap

Een van de grote vernieuwingen in het gemeentedecreet is de delegatie van het budgethouderschap. Het budgethouderschap betreft de bevoegdheid om een budget te beheren dat taakstellend is in de zin dat het de realisatie van beleidsdoelstellingen beoogt. Dit budgethouderschap komt toe aan het college van burgemeester en schepenen, maar zij kan dat op verschillende manieren verder delegeren. In het merendeel van de gemeenten is het budgethouderschap nog een onbekend instrument. In totaal vonden we 14 gemeenten terug waar het college van burgemeester en schepenen het budgethouderschap voor aangelegenheden van dagelijks bestuur naar de gemeentesecretaris delegeert. De gemeentesecretaris kan dit budgethouderschap m.b.t. tot bepaalde budgetten betreffende activiteitencentra verder delegeren naar andere personeelsleden. Dat gebeurt voorlopig in 5 gemeenten. Het college kan het budgethouderschap m.b.t. bepaalde budgetten betreffende activiteitencentra of projecten aan bepaalde personeelsleden delegeren onder de voorwaarden die door de gemeenteraad worden vastgesteld en na advies van de gemeentesecretaris. Deze vorm van budgethouderschap komt in 6 gemeenten voor. Onder de voorwaarden die door de gemeenteraad worden vastgesteld kan het college van burgemeester en schepenen het budgethouderschap m.b.t. bepaalde budgetten betreffende projecten aan wijkcomités en burgerinitiatieven delegeren. Deze vorm van delegatie komt voorlopig slechts in één gemeente voor.

Besluit

De veranderingen die het gemeentedecreet teweeg brengt aan de politiek-ambtelijke verhoudingen zijn eerder beperkt. Enkel het sluiten van een afsprakennota tussen de secretaris en het college van burgemeester en schepenen is verplicht. Het hersteldecreet voorziet in een opname van de burgemeester in het managementteam. Dat zal ongetwijfeld ook een effect hebben op de politiek-ambtelijke verhoudingen. Verder biedt het gemeentedecreet elke gemeente de mogelijkheid om bevoegdheden te delegeren van het politieke naar het ambtelijke niveau.

In de relatie tussen politici en administratie stelt het gemeentedecreet een samenwerkingsmodel tussen de administratie en de politieke verantwoordelijken in het vooruitzicht. De afsprakennota is in principe een sleutelsteen waarop de samenwerking tussen beide componenten berust. In de helft van de gemeenten is anderhalf jaar na de invoering van het gemeentedecreet een afsprakennota aanwezig. Voor de invoering van het decreet was de afsprakennota een vrij onbekend instrument in de meeste gemeenten. Sinds de invoering van het decreet lijkt alvast iedereen aan een inhaalbeweging begonnen. De aanwezigheid van een afsprakennota op papier zegt evenwel niets over de impact of het belang dat de verschillende actoren er aan hechten. Een afsprakennota in algemene bewoordingen zal weinig impact hebben op de relatie tussen het college en het personeel. Verschillende interviews in lokale besturen suggereerden een lage impact van de afsprakennota op de samenwerking tussen politici en personeelsleden.

gemeentehuis Westerlo

Delegatie van het college van burgemeester en schepenen naar de gemeentesecretaris is een van de mogelijkheden die het gemeentedecreet de lokale besturen biedt om het beleid zo efficiënt mogelijk te organiseren, op eigen maat en binnen de grenzen die zij zelf wensen. In de meeste gemeenten lijken de colleges zich eerder terughoudend op te stellen tegenover het delegeren van bevoegdheden naar de gemeentesecretaris. In grotere gemeenten zijn de schepenen vaker bereid bepaalde bevoegdheden af te staan aan de secretaris. Niet alleen het inwonertal, maar ook de aanwezigheid van een afsprakennota en het voorkomen van de delegatie van de gemeenteraad naar het college speelden een significante rol in het al dan niet aanwezig zijn van delegatie van het

college naar de secretaris. De gemeentesecretaris kan zelf ook bepaalde bevoegdheden verder delegeren. Ook hier bestond er een verband met het inwonertal. Beide delegatievormen zijn ook met elkaar verwant. In gemeenten, waar de ene delegatievorm zich voordoet, komt de andere delegatievorm ook vaker voor. Interviews in lokale besturen toonden aan dat schepenen vaak niet enthousiast zijn om bevoegdheden te delegeren naar het ambtelijke niveau. Maar ook niet elke secretaris kijkt uit naar de extra verantwoordelijkheid die het college hem kan geven. Het feit dat het interne controlesysteem nog niet in alle gemeenten op punt staat en dat er nog geen daadwerkelijke uitvoering is gegeven aan de bepalingen in het decreet over de externe audit, remt het gebruik van deze delegatiemogelijkheden ongetwijfeld af. ■

Bevoegdheidsregeling OCMW-bestuursorganen in kader van wetgeving overheidsopdrachten

Deze tekst geeft een overzicht van de bevoegdheidsregels in het kader van de wetgeving op de overheidsopdrachten. Deze bevoegdheidsregels werden ingevoerd door het OCMW-decreet van 19 december 2008 (BS 24 december 2008). Volgens het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 (BS 29 april 2009) worden deze bepalingen van het OCMW-decreet van kracht op 1 juli 2009.

De wet van 24 december 1993 op de overheidsopdrachten (BS van 22 januari 1994) bepaalt in artikel 6 welke bestuursorganen bevoegd zijn voor de federale besturen in het kader van de toewijzing van een overheidsopdracht. Voor de lokale besturen verwijst artikel 6 naar de bevoegdheidsregeling die is opgenomen in de specifieke wetgeving van de betrokken besturen.

Het OCMW-decreet van 19 december 2008 bepaalt deze bevoegdheden voor de bestuursorganen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Het OCMW-decreet heeft deze bevoegdheidsregeling geënt op het gemeentedecreet van 15 juli 2005 (BS 31 augustus 2005). Nochtans is het uitgangspunt wel enigszins verschillend. Het gemeentedecreet kent rechtstreeks bevoegdheden toe aan ondermeer het college van burgemeester en schepenen. Het OCMW-decreet echter wijst alle bevoegdheden toe aan de raad voor maatschappelijk

welzijn. Alleen voor dwingende en onvoorzien omstandigheden wijkt de decreetgever van dat principe af.

De procedure tot het gunnen van een overheidsopdracht is ingedeeld in vijf grote stappen, met name:

- het bepalen van de wijze van gunnen;
- het vastleggen van de voorwaarden
- het voeren van de procedure;
- het gunnen van de opdracht;
- het nemen van de beslissingen tijdens de fase van de uitvoering van de opdracht.

Op basis van het OCMW-decreet is de raad van maatschappelijk welzijn voor elk van deze beslissingen bevoegd.

Als de raad geen enkele delegatie geeft, dan moet de raad zelf alle beslissingen nemen in het kader van de wetgeving op de overheidsopdrachten. Enkel voor dwingende en onvoorzien omstandigheden maakt het decreet een uitzondering.

De raad kan zijn bevoegdheden in verband met de procedure op de overheidsopdrachten delegeren binnen de hiernavolgende grenzen.

Achtereenvolgens overlopen we:

- De algemene bevoegdheidsregeling voorzien in artikel 52 van het OCMW-decreet.;
- De regeling bij dwingende en onvoorzien omstandigheden;
- De regeling in het kader van het budgethouderschap op basis van artikel 161 van het OCMW-decreet.

De algemene bevoegdheidsregeling voorzien in artikel 52 van het OCMW-decreet

Artikel 52 van het OCMW-decreet omschrijft welke bevoegdheden in aanmerking komen voor delegatie en aan wie die delegatie kan gegeven worden.

Welke bevoegdheden mag de raad delegeren?

De bevoegdheid om de wijze van gunnen vast te stellen en om te bepalen onder welke voorwaarden de opdracht zal worden gegund.

De raad voor maatschappelijk welzijn is bevoegd om de wijze van gunnen te kiezen en om de voorwaarden vast te stellen.

De raad kan in principe deze bevoegdheden niet overdragen aan een ander bestuursorgaan.

Van dat principe kan de raad enkel afwijken voor opdrachten die passen binnen het begrip dagelijks bestuur of voor opdrachten die nominatief in het vastgestelde budget zijn opgenomen (artikel 52, 12° van het OCMW-decreet).

Het is de raad die op basis van artikel 52, 10° het begrip **dagelijks bestuur** zal omschrijven. In het kader van het budgethouderschap wordt gesteld dat onder dagelijks bestuur wordt begrepen de beheersdaden die geboekt worden op het exploitatiebudget of die in normale omstandigheden het OCMW voor niet meer dan één jaar binden. De gewone leveringen en diensten die voldoen aan deze omschrijving, kunnen dus door de raad onder het begrip dagelijks bestuur worden opgenomen. De raad kan in de omschrijving van het begrip dagelijks bestuur ook investeringen opnemen voor zover die binnen hetzelfde boekjaar gerealiseerd of geleverd kunnen worden in normale omstandigheden.

De raad kan geen grote investeringsprojecten opnemen in het begrip dagelijks bestuur, zelfs als deze projecten binnen hetzelfde jaar kunnen gerealiseerd worden (1).

Er is een tweede mogelijkheid om de bevoegdheid tot het vaststellen van de wijze van gunnen en tot het vaststellen van de voorwaarden toe te wijzen aan een ander bestuursorgaan. Die mogelijkheid bestaat er in om eerst een opdracht nominatief op te nemen in het vastgestelde budget. Dat betekent dat in de begroting het project voldoende duidelijk moet omschreven zijn zodanig dat het bestuursorgaan dat bevoegd is, de volledige procedure tot het gunnen van een overheidsopdracht kan voeren, zonder verdere tussenkomst van de raad.

Eenmaal een type opdracht opgenomen is in de begripsomschrijving 'dagelijks bestuur' of als een opdracht nominatief opgenomen is in de begroting, kan de raad bij reglement een delegatie geven (artikel 51, §3 en artikel 52, §1 van het OCMW-decreet).

De bevoegdheid om de procedure te voeren, de opdracht te gunnen en om beslissingen te nemen in de fase van de uitvoering van de opdracht.

Ook voor deze beslissingen maakt het decreet enkel de raad voor maatschappelijk welzijn bevoegd.

De raad voor maatschappelijk welzijn kan deze bevoegdheden wel onbeperkt delegeren.

Bij een dergelijke overdracht kan het gedelegeerde bestuursorgaan de **gunningsprocedure** voeren, nadat de raad voor maatschappelijk welzijn de wijze van gunnen en de voorwaarden van de opdracht heeft vastgesteld.

Deze gunningsprocedure veronderstelt de publicatie, de keuze van de aan te

schrijven kandidaten in het kader van een onderhandelingsprocedure, het nazicht van de ingestuurde kandidaturen en het nazicht van de offertes aan de hand van de criteria die in de opdrachtdocumenten zijn opgenomen.

Eenmaal deze procedure doorlopen is, kan het bevoegd bestuursorgaan de opdracht toewijzen. Als de opdracht onderworpen is aan een Europese bekendmakingsverplichting, dan moet het bevoegd bestuursorgaan zijn beslissing ter kennis brengen aan de inschrijvers waarvan de offerte niet werd uitgekozen. Pas na de periode van standstill kan dan, voor zover geen beroep werd ingediend bij de Raad van State, het bevoegd bestuursorgaan de opdracht gunnen aan de uitgekozen inschrijver.

Tijdens de fase van de uitvoering van de overheidsopdracht, kan het gedelegeerd bestuursorgaan alle beslissingen nemen.

Zo kan het bevoegd bestuursorgaan beslissingen nemen over de **meerwerken**.

Deze delegatie door de raad moeten we echter samen lezen met de wetgeving op de overheidsopdrachten. Volgens artikel 7 van het koninklijk besluit van 26 september 1996, BS van 18 oktober 1996, kan het bestuur een overheidsopdracht wijzigen zolang men het voorwerp van de opdracht niet wijzigt.

Nochtans zegt artikel 8 van hetzelfde koninklijk besluit dat van de essentiële bepalingen en voorwaarden niet kan worden afgeweken dan bij een gemotiveerde beslissing van de aanbestedende overheid. Dat wil zeggen dat dergelijke wijzigingen enkel kunnen worden goedgekeurd door het bestuursorgaan dat het bestek heeft vastgesteld.

Als we dit toepassen op de bevoegdheidsverdeling zoals vastgelegd in het OCMW-decreet en na delegatie door de raad, dan zijn er twee mogelijkheden:

De raad heeft zelf de oorspronkelijke voorwaarden van de opdrachtdocumenten vastgelegd. In dit geval moeten dergelijke wijzigingen aan de essentiële bepalingen en voorwaarden goedgekeurd worden door de raad voor maatschappelijk welzijn;

Tweede mogelijkheid is dat het gedelegeerd bestuursorgaan ook het oorspronkelijk bestek heeft vastgelegd op basis van een delegatie in het kader van het begrip 'dagelijks bestuur' of nadat de opdracht nominatief in het budget is opgenomen. Het bestuursorgaan dat gedelegeerd werd om beslissingen te nemen in de fase uitvoering kan dan zelf beslissen over de wijziging aan de essentiële bepalingen en voorwaarden.

Administratieve en technische bepalingen, die enkel slaan op de uitvoering van de opdracht, kunnen steeds goedgekeurd worden door het bestuursorgaan dat met de uitvoering van de opdracht belast is (2).

Aan welk bestuursorgaan kan een opdracht in het kader van de procedure op de overheidsopdrachten, gedelegeerd worden?

De raad voor maatschappelijk welzijn kan bij reglement de bevoegdheden die hiervoor in aanmerking komen, delegeren aan het **vast bureau of aan de bijzondere comités**.

Ook de secretaris kan van de raad rechtstreeks een bevoegdheid in het kader van overheidsopdrachten gedelegeerd krijgen.

Het vast bureau en een bijzonder comité kunnen eveneens de hun door de raad gedelegeerde bevoegdheid toevertrouwen aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Het vast bureau of een bijzonder comité

kan deze delegatie enkel doorgeven aan de secretaris voor zover de raad dat bij zijn delegatie aan het vast bureau of aan een bijzonder comité uitdrukkelijk heeft bepaald.

De secretaris kan op zijn beurt zijn toegevoegde bevoegdheden toevertrouwen aan andere **personeelsleden**. Het vast bureau of een bijzonder comité kan de aan hen door de raad gedelegeerde bevoegdheid niet rechtstreeks overdragen aan een personeelslid.

Bevoegdheid om beslissingen te nemen in het kader van overheidsopdrachten bij dwingende en onvoorziene omstandigheden

In artikel 52, laatste alinea voorziet het OCMW-decreet een rechtstreekse delegatie aan het **vast bureau of aan een bijzonder comité** in geval er beslissingen moeten genomen worden in het kader van dwingende en onvoorziene omstandigheden.

In dat geval kunnen deze bestuursorganen op eigen initiatief alle bevoegdheden uitoefenen in verband met de procedure om een overheidsopdracht te gunnen. Dat betekent dat dit bestuursorgaan de wijze van gunnen en de voorwaarden van de overheidsopdracht kan vaststellen, de gunningsprocedure kan voeren, de opdracht kan gunnen en beslissingen kan nemen tijdens de fase van de uitvoering van de overheidsopdracht.

In haar huishoudelijk reglement bepaalt de raad welk bestuursorgaan, het vast bureau dan wel één van de bijzondere comités, bevoegd is.

Als er sprake is van dwingende en onvoorziene omstandigheden en bovendien het geringste uitstel onbetwistbare schade zou veroorzaken, dan kunnen deze bevoegdheden ook door de **voorzitter** van de raad voor maatschappelijk welzijn worden uitgeoefend.

Op basis van artikel 59 van het OCMW-decreet kan de voorzitter zijn bevoegdheid in het kader van de procedure bij dwingende en onvoorziene omstandigheden, bij besluit toevertrouwen aan de **ondervoorzitter**. Hij kan dat doen binnen de grenzen die worden bepaald door de raad voor maatschappelijk welzijn. De overdracht naar de ondervoorzitter kan op elk moment worden herroepen.

De besluiten die in het kader van deze spoedprocedure worden genomen door het vast bureau of een bijzonder comité, door de voorzitter of de ondervoorzitter, worden aan de raad tijdens de eerstvolgende vergadering meegedeeld. De raad neemt akte van de genomen beslissingen.

In het kader van dwingende en onvoorziene omstandigheden kan de raad voor maatschappelijk welzijn over uitgaven beslissen zonder voorafgaande budgetwijziging.

Daarenboven kan de voorzitter hetzelfde doen als er, door het geringste uitstel, een onbetwistbare schade zou veroorzaakt worden. De voorzitter brengt de raad en de externe auditcommissie hiervan onverwijld op de hoogte (artikel 159 van het OCMW-decreet).

De memorie van toelichting zegt in zijn commentaar dat men met deze uitzonderingsmaatregel zeer zuinig moet omspringen. Het begrip "dwingende en onvoorziene omstandigheden" moet dan ook zeer eng worden geïnterpreteerd. Het is dan ook weinig waarschijnlijk dat we in deze gevallen met investeringen zullen te maken hebben. De in het ontwerp ingeschreven passage heeft hoofdzakelijk als bedoeling dat er bewarende maatregelen kunnen worden genomen in de gevallen van overmacht. Het moet alleszins verband houden met het oplossen of vermijden van de problemen die zich op zeer korte termijn zullen of kunnen voordoen ten gevolge van de onvoorziene gebeurtenis.

Een brand kan bijvoorbeeld een dergelijke beslissing verantwoordelijk. Een ander voorbeeld is het nemen van bewarende maatregelen bij een overstroming. Een lekkend dak ingevolge een slecht onderhoud van de gebouwen valt bijvoorbeeld niet onder het begrip dwingende en onvoorziene omstandigheden. Men kan immers verwachten dat er zich lekken zullen voordoen als men onvoldoende aandacht schenkt aan het onderhoud van de gebouwen (3).

Het bestuursorgaan dat bevoegd is om over deze uitgaven te beslissen, is ook bevoegd om alle beslissingen te nemen in het kader van de procedure tot gunning en uitvoering van de overheidsopdracht (artikel 159, tweede lid, van het OCMW-decreet).

In dergelijke gevallen van dwingende en onvoorziene omstandigheden, kan de betaling worden uitgevoerd zonder de budgetwijziging af te wachten. De nodige kredieten moeten echter onverwijld door een budgetwijziging worden ingeschreven. De gemeente wordt hiervan ingelicht (artikel 159, laatste lid, van het OCMW-decreet).

Deze bevoegdheid in het kader van dwingende en onvoorziene omstandigheden, doet echter geen afbreuk aan de regels vervat in de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten.

Meer bepaald stelt artikel 17, §2, 1°, c van de wet van 24 december 1993 op de overheidsopdrachten dat er bij onderhandelingsprocedure kan gehandeld worden zonder naleving van bekendmakingsregels bij de aanvang van de procedure doch, indien mogelijk, na raadpleging van meerdere aannemers, leveranciers of dienstverleners.

Deze mogelijkheid is voorzien wanneer, in het geval van een overheidsopdracht voor aanneming van werken, leveringen of diensten, voor zover strikt noodzakelijk, het dringend karakter dat voortvloeit uit niet te voorzien gebeurtenissen, niet toelaat de bij de andere procedures gestelde termijnen na te leven (4).

Regeling in het kader van het budgethouderschap op basis van artikel 161 van het OCMW-decreet

Algemeen uitgangspunt is dat het budgethouderschap toekomt aan de raad (artikel 161, §1 van het OCMW-decreet). Nochtans kan de raad deze bevoegdheid delegeren in het kader van het begrip dagelijks bestuur en binnen de contouren van een activiteitencentrum of van projecten.

Delegatie in het kader van het begrip 'dagelijks bestuur'

Op basis van artikel 161, §2 bepaalt de raad wat onder het begrip dagelijks bestuur in het kader van het budgethouderschap wordt begrepen.

Op basis van deze begripsbepaling maakt de raad het vast bureau, een bijzonder comité of de secretaris bevoegd om de taken die onder het begrip dagelijks bestuur vallen, uit te voeren. Als de raad bij reglement het vast bureau of een bijzonder comité bevoegd maakt, kan dat bestuursorgaan deze bevoegdheid verder delegeren aan de secretaris van het OCMW. De raad moet daarvoor echter wel de machtiging geven.

De secretaris kan op zijn beurt zijn bevoegdheden met betrekking tot bepaalde budgetten delegeren aan andere personeelsleden. Dat kan zowel een contractueel als een vast benoemd personeelslid zijn.

Bij deze delegatie houdt de secretaris rekening met het organogram van de diensten. Als de functieomschrijving van het personeelslid voorziet in de verantwoordelijkheid tot het nemen van een budgethouderschap, kan het betrokken personeelslid de gedelegeerde bevoegdheid niet weigeren. Deze personeelsleden zijn ook persoonlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het aan hen gedelegeerde budgethouderschap.

Zoals eerder al aangegeven kan de raad onder dagelijks bestuur in het kader van budgethouderschap verstaan, die beheersdaden die geboekt worden binnen het exploitatiebudget of die in normale omstandigheden het lokaal bestuur gedurende niet meer dan één jaar binden. De gewone leveringen en diensten die voldoen aan deze voorwaarden, kunnen dus door de raad onder het begrip dagelijks bestuur worden opgenomen. Ook investeringen kan de raad onder het begrip dagelijks bestuur laten vallen voor zover deze investeringen binnen hetzelfde boekjaar kunnen gerealiseerd worden of geleverd worden. De memorie van toelichting nuanceert deze beperking door te stellen dat de realisatie binnen dat boekjaar moet kunnen gerealiseerd in 'normale omstandigheden'.

Bij de start van de procedure beoordeelt het bevoegde orgaan of een opdracht in normale omstandigheden binnen hetzelfde boekjaar kan uitgevoerd worden. Als de opdracht door abnormale omstandigheden toch niet binnen dit boekjaar kan uitgevoerd worden, dan doet dat geen afbreuk aan de geldigheid van de genomen beslissing.

Grote investeringsprojecten behoren, zelfs als ze binnen het jaar gerealiseerd worden, niet tot het dagelijks bestuur (5).

Delegatie van het budgethouderschap met betrekking tot bepaalde budgetten voor activiteitencentra of projecten

De raad voor maatschappelijk welzijn kan het budgethouderschap met betrekking tot bepaalde budgetten betreffende activiteitencentra of projecten delegeren aan het **vast bureau of aan een bijzonder comité**.

De raad kan dit budgethouderschap ook toewijzen aan bepaalde **personeelsleden** van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Bij dergelijke delegatie aan een personeelslid moet de raad rekening houden met het organogram van de diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. De raad moet bij dergelijke delegatie ook het advies vragen van de secretaris van het OCMW. De secretaris moet zijn advies uitbrengen binnen de dertig dagen na daarom te zijn verzocht. Als de secretaris binnen de voorziene termijn geen advies heeft uitgebracht, kan aan het adviesvereiste worden voorbijgegaan. (artikel 161, §3 van het OCMW-decreet). Het advies van de secretaris is niet bindend voor de raad voor maatschappelijk welzijn (6).

De betrokken personeelsleden kunnen de aan hen gedelegeerde bevoegdheid niet weigeren als hun functieomschrijving erin voorziet. Zij zijn persoonlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het aan hen gedelegeerde budgethouderschap.

In het kader van activiteitencentra of van projecten, kan de raad ook delegatie geven voor aangelegenheden die het dagelijks bestuur te boven gaan.

Nochtans zijn deze delegaties beperkt in de tijd. Zij vervallen zes maanden na de algehele vernieuwing van de raad voor maatschappelijk welzijn. Hieruit moeten we afleiden dat in het kader van een dergelijke delegatie geen beheersdaden mogen worden gesteld die deze vervaldatum overschrijden (7).

Bevoegdheid budgethouder in het kader van de toepassing van de wetgeving op de overheidsopdrachten

Artikel 162, §1 van het OCMW-decreet vermeldt dat de budgethouder verbintenissen aangaat in overeenstemming met het aan hem toevertrouwde budget en dat binnen de perken van de delegatie. Binnen dezelfde beperking bepaalt de budgethouder de wijze van gunnen met betrekking tot de procedures tot overheidsopdrachten, voert de opdracht uit, wijst de opdracht toe en keurt de te betalen bedragen goed in overeenstemming met het aan hem toevertrouwde budget.

De delegaties van het budgethouderschap gegeven in het kader van het begrip dagelijks bestuur of in het kader van activiteitencentra of projecten, kunnen te allen tijde herroepen worden (8). ■

Eindnoten:

- (1) memorie van toelichting op het OCMW-decreet, Parl.St., Stuk 1701 (2007-2008) – Nr. 1, commentaar bij artikel 161.
- (2) naar analogie met de commentaar in de memorie van toelichting op de wijziging aan het gemeentedecreet van 23 januari 2009, Parl.St., stuk 1946 (2008-2009) – Nr. 1, artikel 93.
- (3) memorie van toelichting op het OCMW-decreet, Parl.St., Stuk 1701 (2007-2008) – Nr. 1, commentaar bij artikel 159.
- (4) naar analogie met de commentaar in de memorie van toelichting op de wijziging aan het gemeentedecreet van 23 januari 2009, Parl.St., stuk 1946 (2008-2009) – Nr. 1, artikel 91.
- (5) memorie van toelichting op het OCMW-decreet, Parl.St., Stuk 1701 (2007-2008) – Nr. 1, commentaar bij artikel 161, §2.
- (6) memorie van toelichting op het OCMW-decreet, Parl.St., Stuk 1701 (2007-2008) – Nr. 1, commentaar bij artikel 161, §3.
- (7) memorie van toelichting op het OCMW-decreet, Parl.St., Stuk 1701 (2007-2008) – Nr. 1, commentaar bij artikel 161, §3.
- (8) memorie van toelichting op het OCMW-decreet, Parl.St., Stuk 1701 (2007-2008) – Nr. 1, commentaar bij artikel 161.

Burgerparticipatie in Vlaamse steden

Naar een innoverend participatiebeleid

Op 31 maart organiseerde het team Stedenbeleid van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, een studievoormiddag met als onderwerp "Burgerparticipatie in Vlaamse steden, naar een innoverend participatiebeleid". Meer dan 300 personen schreven zich hiervoor in, een overduidelijk bewijs van het feit dat het thema "participatie" erg leeft in Vlaanderen.

Vanuit het aanvoelen dat Vlaamse steden en gemeenten op zoek zijn naar participatiepraktijken, waarmee zij aansluiting bij de veranderingen in de stedelijke samenleving willen vinden, installeerde de Vlaamse minister bevoegd voor het stedenbeleid in juni 2007 de Werkgroep Participatie. Deze werkgroep kreeg als opdrachten de veranderingen in de stedelijke samenleving te benoemen, een gezamenlijke visie op participatie te ontwikkelen en om een beleidskader te ontwerpen dat inspirerend kan zijn voor de praktijk van lokale bestuurders en voor burgers.

De doelstelling van dat initiatief was om de lokale besturen te versterken in hun competentie op het vlak van participatief bestuur en om in dialoog met de steden relevante beleidsaanbevelingen te ontwikkelen, mee aan de hand van goede praktijken uit binnen- en buitenland.

De werkgroep bestond uit experts uit het brede veld, politieke en ambtelijke sleutelfiguren uit de 13 centrumsteden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie, en uit deskundigen uit de Vlaamse administratie.

De Kerngroep Participatie bereidde de werkzaamheden van deze werkgroep voor en ondersteunde die ook. Deze kerngroep bestond uit een twintigtal deskundigen uit het werkveld en de Vlaamse overheid. Professor Filip De Rynck van de Hogeschool Gent nam de leiding van beide groepen op een zeer gedreven en kwaliteitsvolle manier op zich. Onderzoeker Karolien Dezeure ondersteunde hem daarbij inhoudelijk.

Op deze studiedag kwam het eindrapport van de werkgroep aan bod. Professor Filip De Rynck gaf een presentatie over "De inhoudelijke visie en de praktijken inzake participatie", en een tweede over "De bestuurlijke aspecten van participatie". Op beide toespraken volgde telkens een paneldebat met drie bevoorrechte getuigen. Zij reflecteerden hierover vanuit hun persoonlijke ervaring.

Dit eindrapport zal nu dienen om in Vlaanderen een breed participatiedebat op te starten, aan de hand van de talrijke aanbevelingen die wij hierin vinden. Op 5 februari vond in de Commissie voor Vrouwen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelij-

ke Kansen van het Vlaamse Parlement al een zeer interessante gedachtewisseling over dit rapport plaats.

Het team Stedenbeleid zal dit rapport ook omzetten in een toegankelijke en inspirerende tekst, zodat voor de steden de weg openligt om zelf het debat over participatie aan te gaan.

Het team Stedenbeleid zal in nauwe samenwerking met het Kenniscentrum Vlaamse Steden verkennende gesprekken rond participatie organiseren in alle centrumsteden, en daarbij starten met die steden die aangeven hiervoor vragende partij te zijn. Daarbij is de uitgangsvraag telkens welke kwesties uit het rapport voor de stad herkenbaar zijn en welke thema's de steden als een knelpunt ervaren. Zo zal elke stad op zijn eigen ritme, met zijn eigen invalshoek en vanuit zijn eigen dynamiek, een concreet actieplan op eigen maat kunnen uitwerken en eventueel instappen in een begeleidingstraject.

Voor meer info: thuisindestad.be

Samenstelling van de Kerngroep Participatie

- Simon Ashworth, stafmedewerker deskundigheidsbevordering vzw Stebo
- Linda Boudry, adjunct Vlaamse Bouwmeester
- Davy Callewaert, projectmanager strategische cel, stad Kortrijk
- Naima Charkaoui, coördinator Minderhedenforum
- Maria De Bie, hoofddocent Sociale Agogiek, Universiteit Gent
- Han De Bruijn, beleidsmedewerker afdeling Werkgelegenheidsbeleid, departement Werk en Sociale Economie, Vlaamse overheid
- Ann Demeulemeester, algemeen secretaris ACW
- Filip De Rynck, hoogleraar Bestuurskunde, Hogeschool Gent
- Karolien Dezeure, onderzoekster Hogeschool Gent – Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen
- Luk Janssen, zaakvoerder o2consult
- Peter Jolling, beleidsmedewerker departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, Vlaamse overheid
- Marianne Labre, consulente speelruimte en jeugdbeleid, Jeugddienst stad Gent
- Jorijn Neyrinck, coördinator tapis plein vzw
- Helmut Paris, verkeerspsycholoog afdeling Mobiliteit en Verkeersveiligheid, Vlaamse overheid
- Caroline Ryckeboer, beleidsmedewerker team Stedenbeleid, Vlaamse overheid
- Paul Salmon, kabinetsmedewerker Welzijn en Volksgezondheid, hoofd Sociale Zaken, stad Genk
- Geert Six, artistiek leider Unie der Zorgelozen, Kortrijk
- Marleen Van Ouytsel, raadgever Stedenbeleid, kabinet van de Vlaamse minister bevoegd voor het stedenbeleid
- David Van Vooren, teamverantwoordelijke samenleving afdeling Welzijn en Samenleving, Vlaamse overheid
- Joke Vandenaabeele, docent Pedagogische Wetenschappen, KU Leuven
- Marc Vanderbiesen, beleidsmedewerker team Stedenbeleid, Vlaamse overheid
- Ben Verdick, communicatieambtenaar, stad Turnhout
- Noortje Wiesbauer, docent Sint Lucas, Karel de Grote-Hogeschool Antwerpen, voorzitter stRaten-generaal vzw en Universiteit voor het Algemeen Belang vzw

Verkiezingen voor het Vlaams Parlement op 7 juni 2009

Alle resultaten met grafieken en geografische kaarten
Automatische update van de webpagina's tijdens de telling

www.vlaanderenkiest.be

Tot slot

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur beschikt naast het tijdschrift BinnenBand over nog andere communicatiekanalen, waarlangs zij informatie naar de lokale en provinciale besturen verspreidt.

Website: www.vlaanderen.be/binnenland

Binnenl@nd is de elektronische nieuwsbrief van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. In deze nieuwsbrief is recente info over het binnenlands bestuur, het stedenbeleid en het inburgeringsbeleid in Vlaanderen opgenomen: beslissingen van de Vlaamse Regering, de minister, het Vlaams Parlement, het agentschap. De nieuwsbrief verschijnt zo vaak er nieuws te melden valt, hij heeft dus geen vaste periodiciteit. Wenst u de nieuwsbrief ook te ontvangen, dan kunt u zich abonneren via onze website op volgend adres <http://www.binnenland.vlaanderen.be/e-kranten.htm>

Publicaties: Over belangrijke nieuwe ontwikkelingen of nieuwe regelgeving geeft het Agentschap voor Binnenlands Bestuur een publicatie uit. U kunt alle publicaties bestellen via onze website. Besturen en andere geïnteresseerden kunnen onze publicaties gratis bestellen tot zover de voorraad strekt. Voor particulieren geldt wel de beperking van maximum twee exemplaren van dezelfde publicatie per aanvrager.

Naast bestelling via elektronische weg, kan u de publicaties ook aanvragen via:

- email: marfine.vanruyskensvelde@bz.vlaanderen.be
- telefoon: 02/553.39.24
- fax: 02/553.43.01